Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Bitheolaíocht

Eispéireas Foghlama Ghairmiúla - Lá 2

CC BY NC

Oide – Bunaithe 2023

Oide

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Lárionad Ceannaireachta Scoile
CSL
Centre for School Leadership

An tSraith Shóisearach do Mhúinteoirí
Junior CYCLE for teachers

NIPT
An Clár Náisiúnta Ionduchtaithe do Mhúinteoirí
The National Induction Programme for Teachers

PDST
Professional Development Service for Teachers | An tSeirbhís um Fhorbairt Ghairmiúil do Mhúinteoirí

Cineálacha tacaíochta a sholáthraíonn Oide

Comhchnuasaigh

Seimineáir Ghréasáin

Oide.ie / Oidetechnologyin education.ie

Eispéiris Foghlaim Ghairmiúil Leath lae

Scoilnet.ie

Eispéiris Foghlaim Ghairmiúil Iomlán Lae

Cuairt Tacaíocht Scoile

Amlíne EFG d’Ábhair Eolaíochta na hArdteistiméireachta

Oide

Bliain 1 - 2024/2025

01 **M. Fómh. – Ean. 24/25**
EFG 1 Iomlán Lae - Lá don Snáithe aontach

02 **Nollaig 2024**
Treoirlínte CMB Foilsithe

03 **Ean - Aib 2025**
EFG 2: *Iomlán Lae Sainiúil don Ábhar
- Bitheolaíocht
- Ceimic
- Fisic

*Lena n-áirítear EFG Iomlán lae do mhúinteoirí a bhíonn ag múineadh 2 nó 3 cinn d’ábhair eolaíochta na Sraithe Sinsearaí

04 **Aibreán 2025**
Páipéir Shamplacha Foilsithe

05 **Aibreán 2025**
EFG: Seimineáir Ghréasáin #1

06 **Bealtaine 2025**
EFG: Comhchnuasaigh #1
- Bitheolaíocht
- Ceimic
- Fisic

EFG Iomlán Lae | Comhchnuasaigh | Seimineáir Ghréasáin | EFG Leath Lae | Foilsiúcháin SEC | Foilsiúcháin CMB

Sceideal

Seisiún 1 9:15 – 11:00	Iniúchadh ar an tSonraíocht
11:00 – 11:20	Tae/Caife
Seisiún 2 11:20 – 13:00	Dul i ngleic le Samhaltú i Seomra Ranga Bitheolaíochta na hArdteiste
13:00 – 14:00	Lón
Seisiún 3 14:00 – 15:30	Cur chuige téamach i leith na pleanála

Príomhdhoiciméid Bheartais Tacaíochta

Oide

Oide

Foilseacháin Ábhartha

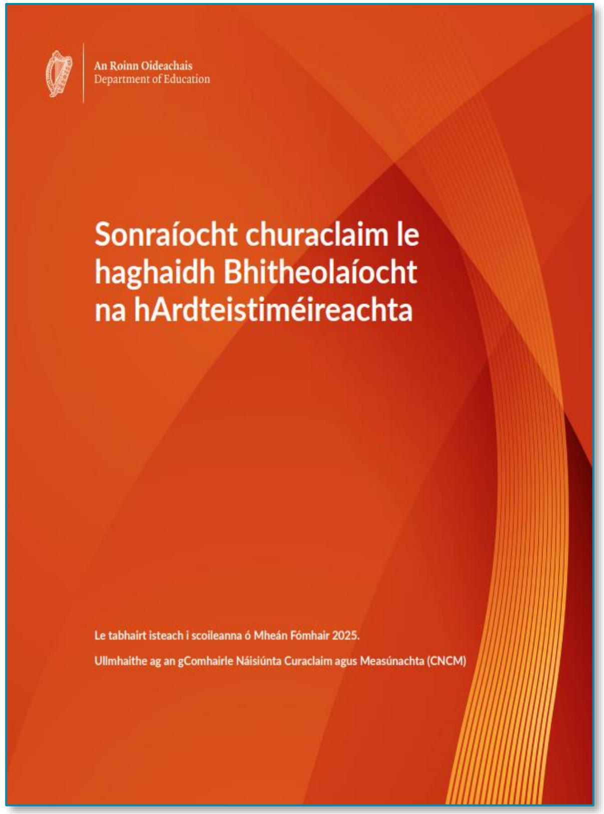

Príomhtheachtaireachtaí

Léirthuiscint a bheith agat ar an réasúnaíocht atá taobh thiar d'fhorbairtí Shonraíocht nua Bitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí ag tógáil ar an bhfoghlaim in Eolaíocht na Sraithe Sóisearaí agus ar an ábhar a aibhsíodh in Lá 1 den EFG..

A Aithint a luachmhaire atá na róil shuntasacha atá ag briathra gnímh agus príomhinniúlachtaí i bhforbairt eispéireas foghlama ginearálta scoláirí.

Feasacht ar gach foghlaimeoir a léiriú in aonaid foghlama a phleanáil, cuimsiú a bhreithniú le fócas ar fhorbairt scileanna agus ar chothú luachanna.

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 1

Forléargas ar Shonraíocht Bhitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí

CC BY NC

Torthaí Foghlama na Rannpháirtithe do Sheisiún 1

Oide

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh rannpháirtithe tar éis:

- iniúchadh a dhéanamh ar ról na mBitheolaithe sa tsochaí nua-aimseartha
- dul i ngleic le príomhghnéithe Shonraíocht nua Bhitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí
    - Snáitheanna Aontaitheacha agus Comhthéacsúla
    - dearadh sonraíochta nua
- ról ghníomhaíocht an fhoghlaimeora a aithint i mBitheolaíocht na Sraithe Sinsearaí

Achoimre EFG Lá 1
(Súil Siar ar Lá 1 den EFG)

Teagasc, Foghlaim agus Measúnú

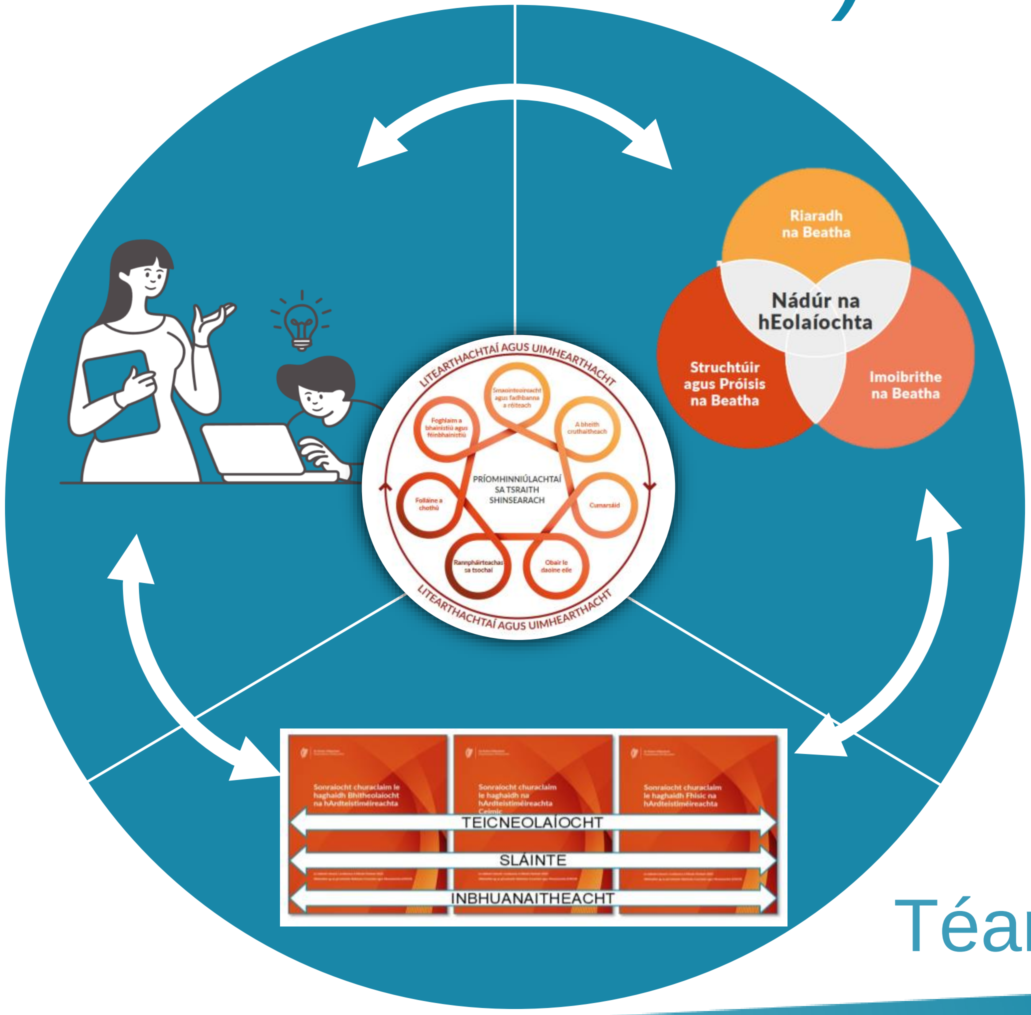

Snáitheanna Comhthéacsúla trí Nádúr na hEolaíochta

Téamaí Tras-Ghearrtha

Bitheolaithe

Oide

“Forbraíonn scoláire Bitheolaíochta na hArdteistiméireachta feasacht chriticiúil ar thionchar cinntí na ndaoine ar an domhan beo – ónár dtionchar sochaíoch ar speicis agus ar éiceachórais go dtí na cinntí pearsanta a imríonn tionchar ar ár sláinte agus ar ár bhfolláine .”

“Tarraingíonn sé ar a chuid eolais agus tuisceana ar roinnt croíchoincheapa sainithe ó réimsí éagsúla na bitheolaíochta le hargóintí maidir le háit na bitheolaíochta sa tsochaí a mheas agus a úsáid .”

“Forbraíonn sé tuiscint ar thábhacht na bitheolaíochta i gcomhthéacsanna pearsanta, sóisialta, comhshaoil, eacnamaíocha agus teicniúla agus feasacht ar dhul chun cinn sa teicneolaíocht atá ábhartha don bhitheolaíocht.” (NCCA, 2024, lch.4)

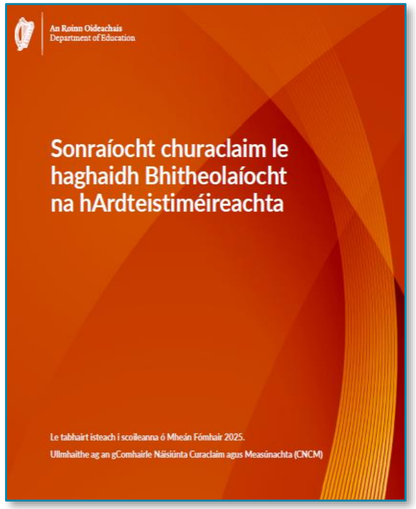
An Roinn Oideachais
Department of Education

Sonraíocht churaclaim le haghaidh Bhitheolaíocht na hArdteistiméireachta

Le tabhairt isteach i scoileanna ó Mheán Fómhair 2025.

Ullmhaithe ag an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)

Bitheolaithe ar Línte Tosaigh na Beatha

"I sochaí an lae inniu atá ag athrú go tapa, ní mór do gach duine sraith leathan inniúlachtaí a bheith acu chun foghlaim, inniúlachtaí amhail eolas agus scileanna, lena n-áirítear litearthacht, uimhearthacht agus inniúlacht dhigiteach ag leibhéal inniúil,"

UNESCO, 2017

Lth 2

Bitheolaithe ar Línte Tosaigh na Beatha

- Fócas an fhíseáin a shainaithint
- Cad iad na gnéithe den Bhitheolaíocht a fheiceann tú san fhíseán?
- Déan cur síos ar na scileanna a bheidh de dhith ar bhitheolaithe sa tsochaí nua-aimseartha

Lth 2

Forléargas ar an tSonraíocht

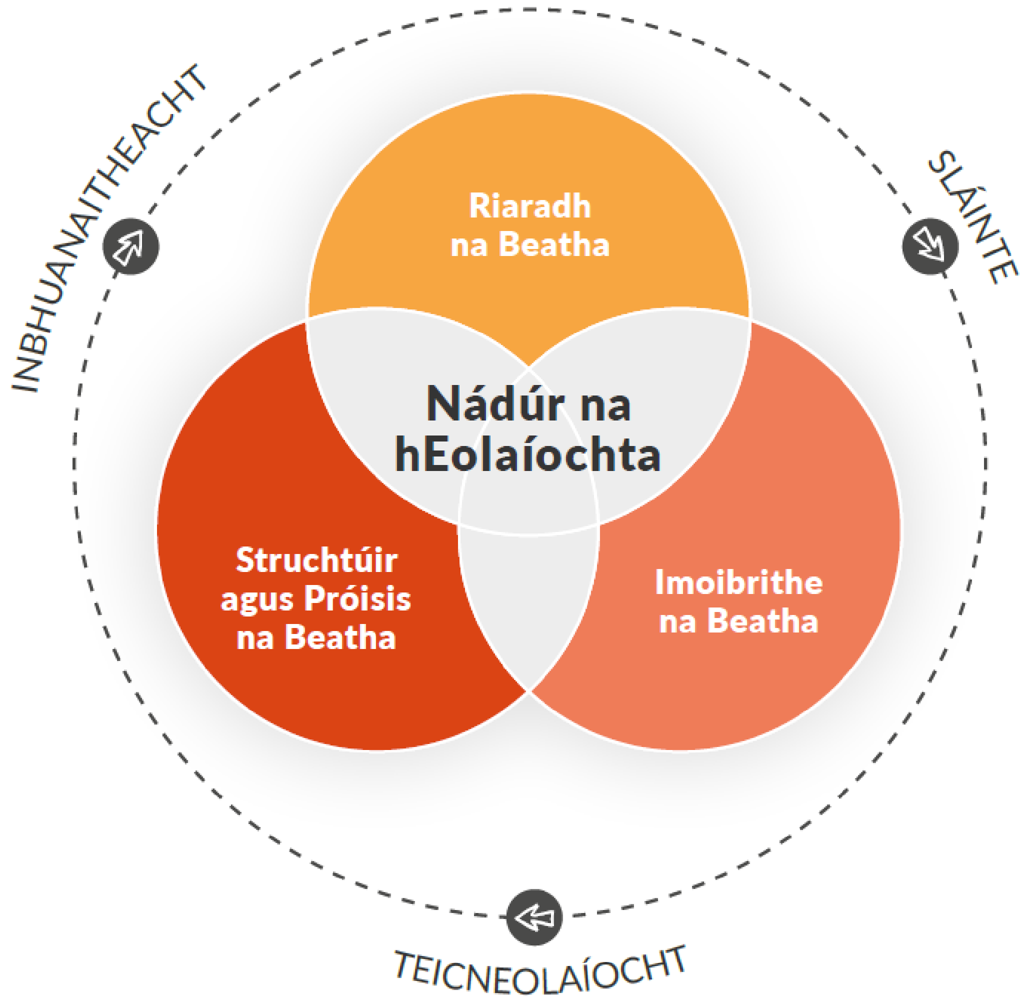

Forléargas ar an tSonraíocht

Intreoir ar an Snáithe

Snáithe Aontach: Nádúr na hEolaíochta

Cuireann an snáithe seo leis an snáithe aontach ó Eolaíocht na Sraithe Sóisearaí agus cuireann sé beocht sna cleachtais agus sna gnásanna atá ina mbonn taca faoi fhíorais, coincheapa, dlíthe agus teoiricí na heolaíochta.

Intreoir ar an Snáithe

Nádúr na hEolaíochta
Lth 13

Riaradh na Beatha
Lth 16

Struchtúir agus Próisis na Beatha
Lth 22

Imoibrithe na Beatha
Lth 36

Snáitheanna na Sonraíochta

1.1 Saintréithe na Beatha
1.2. Ceimiceáin na beatha – bithmhóilíní
1.3. Aonad na beatha – cealla
1.4. Faisnéis an tsaoil - oidhreachtúlacht ghéiniteach
1.5. Bunús na beatha – an éabhlóid

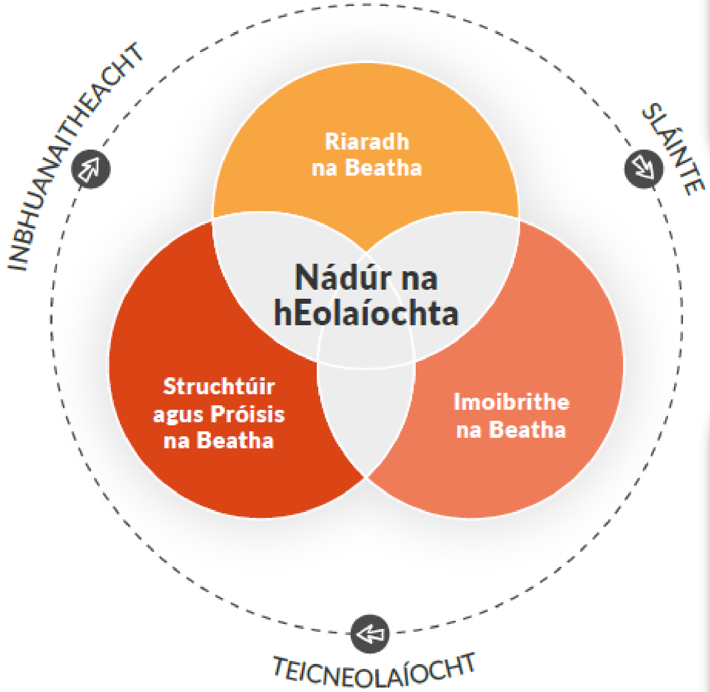

A1 Eolas eolaíochta
A2 Iniúchadh san eolaíocht
A3 An eolaíocht sa tsochaí
A4 Réasúnaíocht bhitheolaíochta

2.1. Einsímí
2.2. Próisis cheallacha - fótaisintéis agus riospráid
2.3. Faisnéis na beatha - cilldeighilt, sintéis próitéine
2.4. Freagracht
2.5. Atáirgeadh
2.6. Iompar agus aistriú (próisis fhiseolaíocha)

3.1. An éiceolaíocht, éiceachórais, bithéagsúlacht
3.2. Micrea-orgánaigh agus timthriall cothaitheach
3.3. Faisnéis an tsaoil – innealtóireacht ghéiniteach

Oide

Foirm Theicniúil na Sonraíochta Curaclaim

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire
• próisis anatamaíocha agus fhiseolaíocha an toirchis • toirchiú • ionphlandú • forbairt na placainte • forbairt an fhéatais (lena n-áirítear siogót, **moral, geirmshraitheanna blastaiciste, suth, féatas**) • tinneas clainne agus breith	**3.** cur síos ar an toircheas ó fhorbairt an tsiogóit thoirchithe go breith

Cuir síos	pictiúr nó íomhá mhionsonraithe a fhorbairt ar struchtúr nó ar phróiseas, mar shampla, ag úsáid focal nó léaráidí mar is cuí; plean, ionsamhlú nó mionsamhail a chruthú

Briathra Gnímh
Sonraíocht lch. 47/48

Rannpháirtíocht le Torthaí Foghlama

1. Oscail clúdach na snáitheanna comhthéacsúla agus scaip cártaí TF idir baill an ghrúpa
2. Pléigh agus scaip na cártaí chun tús a chur le plean a fhorbairt agus seicheamh á bhreithniú.
3. Oscail clúdach an tSnáithe Aontaithigh agus dáil cártaí TF idir baill an ghrúpa
4. Cuir na cártaí TF seo ar fud na snáitheanna comhthéacsúla

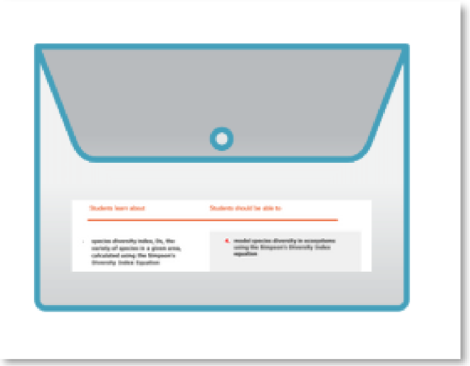

Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire

• próisis anatamaíocha agus fhiseolaíocha an toirchis
  ◦ toirchiú
  ◦ ionphlandú
  ◦ forbairt na placainte
  ◦ forbairt an fhéatais (lena n-áirítear siogót, **moral, geirmshraitheanna blastaiciste, suth, féatas**)
  ◦ tinneas clainne agus breith
	3. cur síos ar an toircheas ó fhorbairt an tsiogóit thoirchithe go breith

An Contanam Foghlama

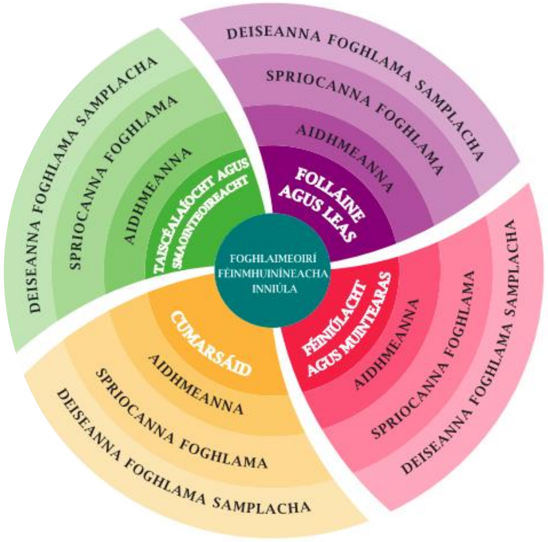

Aistear

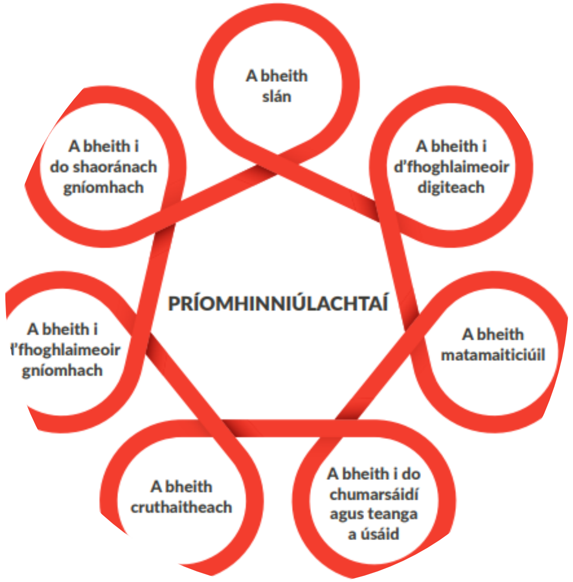

Curaclam Bunscoile

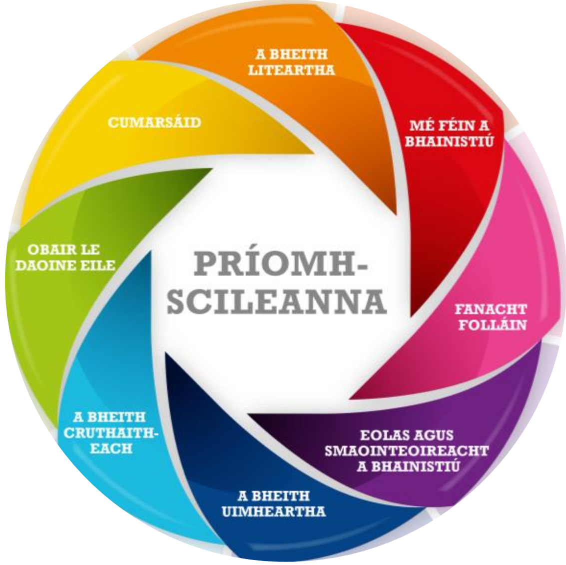

An tSraith Shóisearach

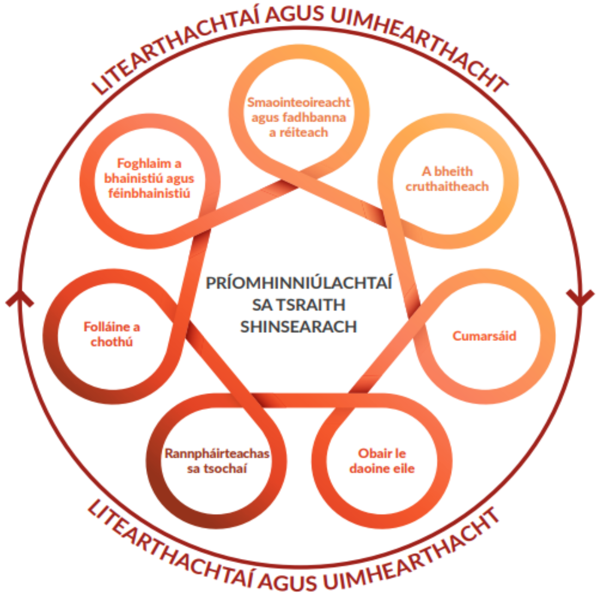

An tSraith Shinsearach

Gníomhú Foghlaimeora

“Tagraíonn gníomhú foghlaimeora don mhothú úinéireachta agus smachta a bhíonn ag scoláirí ar a gcuid foghlama. Tá ról ríthábhachtach ag múinteoirí maidir le forbairt ghníomhú an fhoghlaimeora a éascú trí dheiseanna a chur ar fáil do scoláirí a ngníomhú a chleachtadh agus a fheabhsú.“

Driver et al, 2021

Gníomhú Foghlaimeora

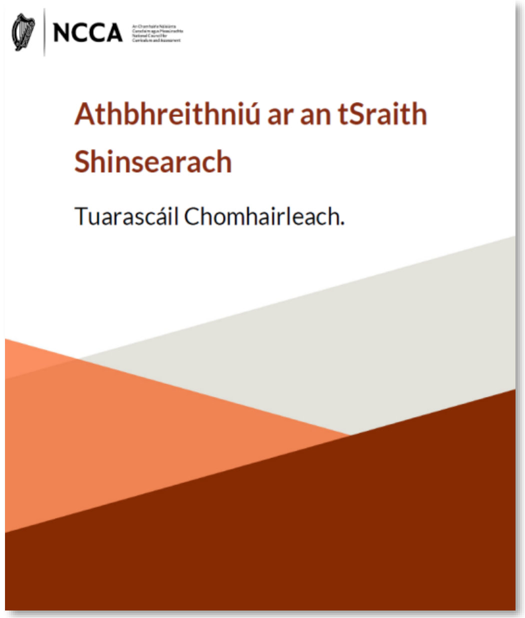
NCCA

Athbhreithniú ar an tSraith Shinsearach

Tuarascáil Chomhairleach.

“Ba cheart go spreagfaí an scoláire le ceisteanna a chur, a bheith ag éisteacht agus ag plé agus é ag foghlaim agus ag glacadh le réimse modheolaíochtaí foghlama agus cleachtas measúnaithe foirmitheach, de réir mar is cuí, d’fhonn forbairt bhreise agus neartú a dhéanamh ar a thuiscint, a acmhainní criticiúla agus cruthaitheacha agus a neamhspleáchas mar fhoghlaimeoir”

(NCCA, 2022, lth.30)

Contanam an Fhiosraithe

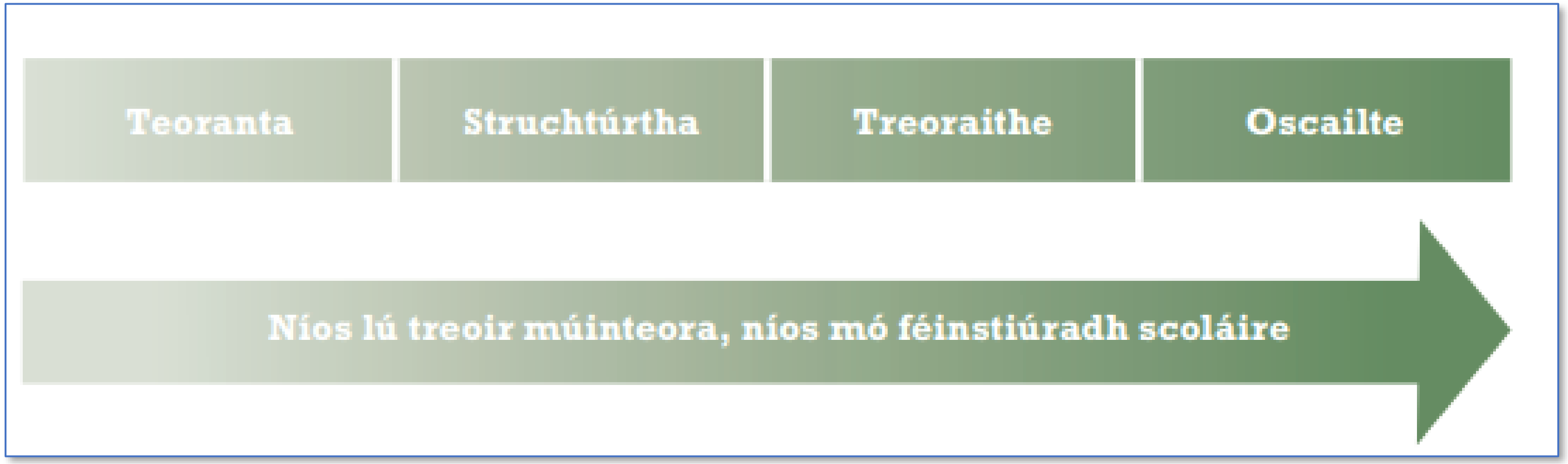

Sonraíocht Eolaíocht an Teastas Shóisearaigh, 2015, lth 14

"Beidh gá deiseanna a sholáthar don scoláire chun réimse de scileanna fiosraithe a fhorbairt sa chaoi go ndéanfaidh sé dul chun cinn ar feadh chontanaim an fhiosraithe."

(Sonraíocht na Bitheolaíochta, 2024, lth 40)

"Is é an múinteoir is fearr atá in ann breithnithe gairmiúla a dhéanamh maidir le conas na scileanna seo a fhorbairt sa scoláire, trí chothromaíocht chuí treoracha soiléire agus cur chuige ar bhonn fiosraithe"

(Sonraíocht, 2024)

Gníomhú Foghlaimeora a Fhorbairt

Tógtha ó Mike Flynn, www.mtholyoke.edu/math-teachers

Ag obair mar Eolaí sa tSraith Shinsearach

"Agus é ag foghlaim modhanna oibre an eolaí, forbraíonn sé nós intinne ina mbraitheann sé ar shraith de nósanna imeachta agus de chleachtais sheanbhunaithe a bhaineann le fiosrúchán eolaíoch chun fianaise a bhailiú, samhlacha a chruthú1 agus a thuairimí ar an gcaoi a n-oibríonn an dúlra a thástáil."

NCCA, 2024 lch.13

Ag obair mar Eolaí sa tSraith Shinsearach

LO 2.4.3 Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire

3. feidhm frithphéire matán a shamhaltú; feidhmeanna an loingeáin, na mballnasc agus na dteannán a nascadh in ailt shionóibhiacha

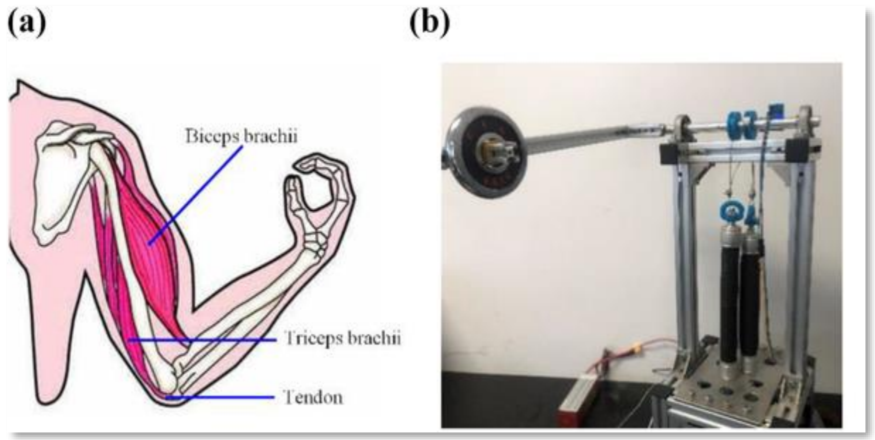

Ag obair mar Eolaí sa tSraith Shinsearach

LO 2.4.3 Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire

3. feidhm frithphéire matán a shamhaltú; feidhmeanna an loingeáin, na mballnasc agus na dteannán a nascadh in ailt shionóibhiacha

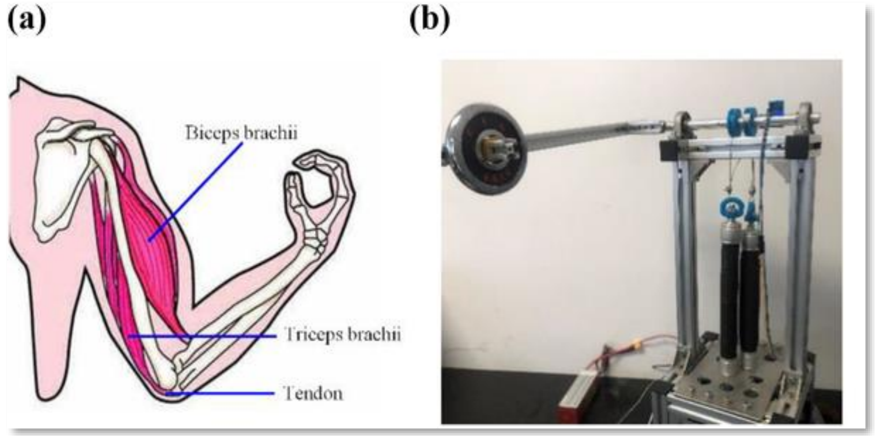

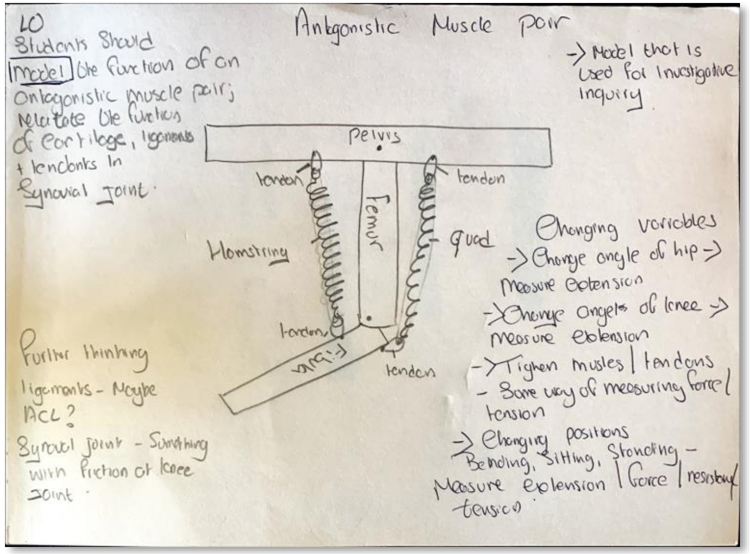

Ag obair mar Eolaí sa tSraith Shinsearach

LO 2.4.3 Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire

3. feidhm frithphéire matán a shamhaltú; feidhmeanna an loingeáin, na mballnasc agus na dteannán a nascadh in ailt shionóibhiacha

Ag obair mar Eolaí sa tSraith Shinsearach

Ag Obair le bheith ina bhFoghlaimeoirí cumasacha

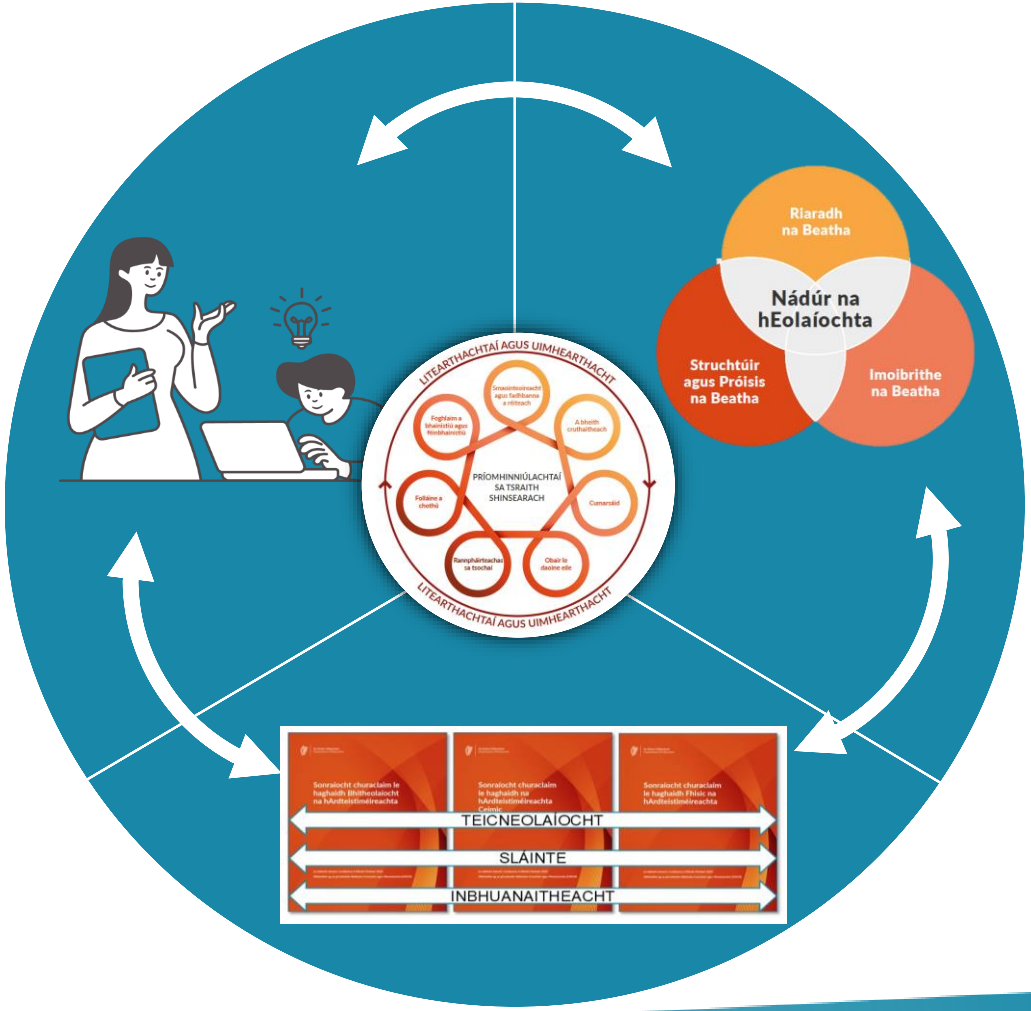

Intinní Foghlama Rannpháirtithe do Sheisiún 1

Oide

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh na rannpháirtithe tar éis:

- • iniúchadh a dhéanamh ar ról na mBitheolaithe sa tsochaí nua-aimseartha
- • dul i ngleic le príomhghnéithe Shonraíocht nua Bhitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí:
  - • Snáitheanna Aontaitheacha agus Comhthéacsúla
    - • dearadh sonraíochta nua
- • ról ghníomhú an fhoghlaimeora a aithint i mBitheolaíocht na Sraithe Sinsearaí

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 2

Dul i ngleic le Samhaltú i Seomra Ranga Bitheolaíochta na hArdteiste

cc BY NC

Torthaí Foghlama na Rannpháirtithe do Sheisiún 2

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh na nithe seo a leanas déanta ag rannpháirtithe:

- iniúchadh ar shamhaltú do sheomra Bitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí
- plé le hinnéacs éagsúlachta Simpson
- dul i ngleic le modheolaíocht pleanála cásanna mar chur chuige oideolaíoch fiosrúcháin

Samhaltú sa Bhitheolaíocht

"Tá samhaltú ag croílár obair na mbitheolaithe; dá bhrí sin, tá sé tábhachtach go bhfoghlaimeoidh an scoláire a dhéanann staidéar ar Bhitheolaíocht na hArdteistiméireachta le focail, léaráidí, cothromóidí, samhlacha nó ionsamhlúcháin fhisiciúla a úsáid chun smaointe, struchtúir, próisis agus córais a léiriú..

(NCCA, 2024, lch.43)

Samhaltú sa Bhitheolaíocht

"Forbróidh agus úsáidfidh siad samhlacha le cur síos, míniú, tuartha a dhéanamh agus fadhbanna a réiteach, ag aithint go mbaineann teorainneacha le gach samhail agus gur féidir iad a bheachtú bunaithe ar eolas nua a fhaightear trí fhiosrúchán eolaíoch"

(NCCA, 2024, lch.43)

Samhaltú sa Seomra Bhitheolaíocht

Samhaltú i do Sheomra Ranga

- Samhaltú a phlé i do sheomra ranga (5 nóim)
- Ag obair le Microsoft Forms (5 nóim)

Samhaltú sa Seomra Bitheolaíochta

“Spreagann samhaltú scoláirí chun coincheapa a phróiseáil go gníomhach, ... a gcuid smaointeoireachta a nochtadh agus a bhreithniú conas a oireann, nó nach n-oireann, an fhianaise a bhíonn ar fáil dá gcuid smaointe ”

“Is é seo an bealach ina n-oibríonn go leor eolaithe agus is cur chuige teagaisc agus léiriú barántúil araon é ar an gcaoi a dtagann an eolaíocht ar mhíniúcháin"

Curtha in oiriúint ó nuffieldfoundation.org

Samhaltaigh mar Bhriathar Gnímh

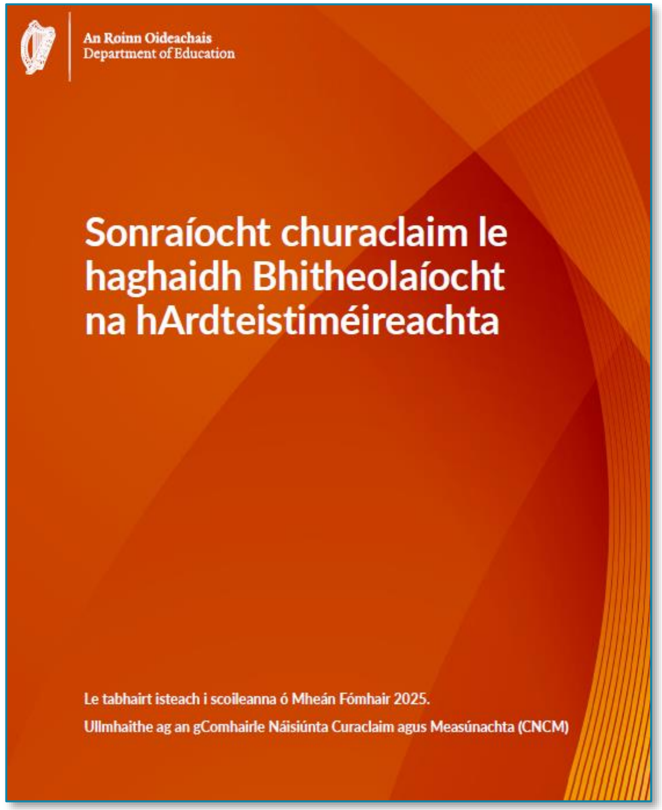
An Roinn Oideachais
Department of Education

Sonraíocht churaclaim le haghaidh Bhitheolaíocht na hArdteistiméireachta

Le tabhairt isteach i scoileanna ó Mheán Fómhair 2025.
Ullmhaithe ag an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)

Samhaltaigh	smaoineamh, struchtúr, próiseas nó córas a léiriú trí mhodhanna éagsúla amhail focail, léaráidí, cothromóidí, samhlacha fisiciúla nó ionsamhlúcháin; samhlacha a úsáid le cur síos, míniú, tuartha a dhéanamh agus fadhbanna a réiteach, ag aithint go mbaineann teorainneacha le gach samhail.

Briathra Gnímh
Sonraíocht lch. 47/48

Innéacs Éagsúlachta Simpson

Inneachar le toradh foghlama a thosaíonn le an bhriathair ghnímh samhaltaigh

$$Ds = 1 - \left(\frac{\sum n(n-1)}{N(N-1)}\right)$$

Foghlaimíonn an scoláire faoi	Ba cheart go mbeadh sé ar chumas an scoláire
• innéacs éagsúlachta speiceas, Danna, éagsúlacht speiceas in aon áit faoi leith, arna ríomh ag baint úsáid as Cothromóid Innéacs Éagsúlachta Simpson • $Ds = 1 - \left(\frac{\sum n(n-1)}{N(N-1)}\right)$ • n = líon iomlán na n-orgánach de speiceas ar leith • N = líon iomlán na n-orgánach de gach speiceas	4. éagsúlacht speiceas in éiceachórais a shamhaltú ag baint úsáid as cothromóid Innéacs Éagsúlachta Simpson

TF 3.1.4

Sonraíocht lch. 36

Samhaltú le cur chuige inbhéartaithe

$$Ds = 1 - \left(\frac{\sum n(n-1)}{N(N-1)} \right)$$

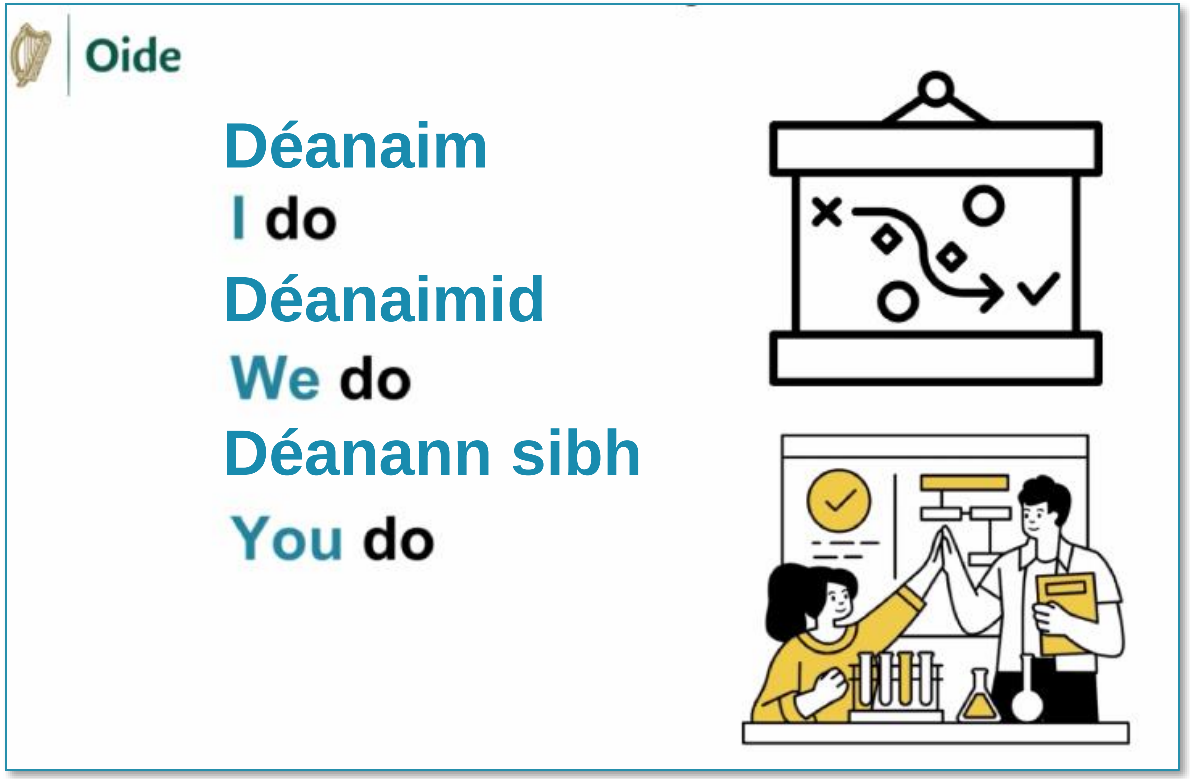

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Innéacs Éagsúlachta Simpson (Ds)

$$Ds = 1 - \left(\frac{\sum n(n-1)}{N(N-1)} \right)$$

Braithim go dteastaíonn roinnt tacaíochta uaim sula mbainfidh mé feidhm as an innéacs

Lch 5

Braithim go dteastaíonn a lán tacaíochta uaim sula mbainfidh mé feidhm as an innéacs

Lch 4

Braithim go bhfuil mé réidh chun feidhm a bhaint as an innéacs

Lch 6

Ds a Shamhaltú le cur chuige inbhéartaithe

1. In bhur ngrúpaí léigí trí 3 leibhéal muiníne an scoláire ag tosú ar leathanach 4 den leabhar oibre

2. Déan an 3 cheist shamplacha atá le fáil ag deireadh leibhéal muiníne an scoláire " Braithim go bhfuil mé réidh chun feidhm a bhaint as an innéacs"

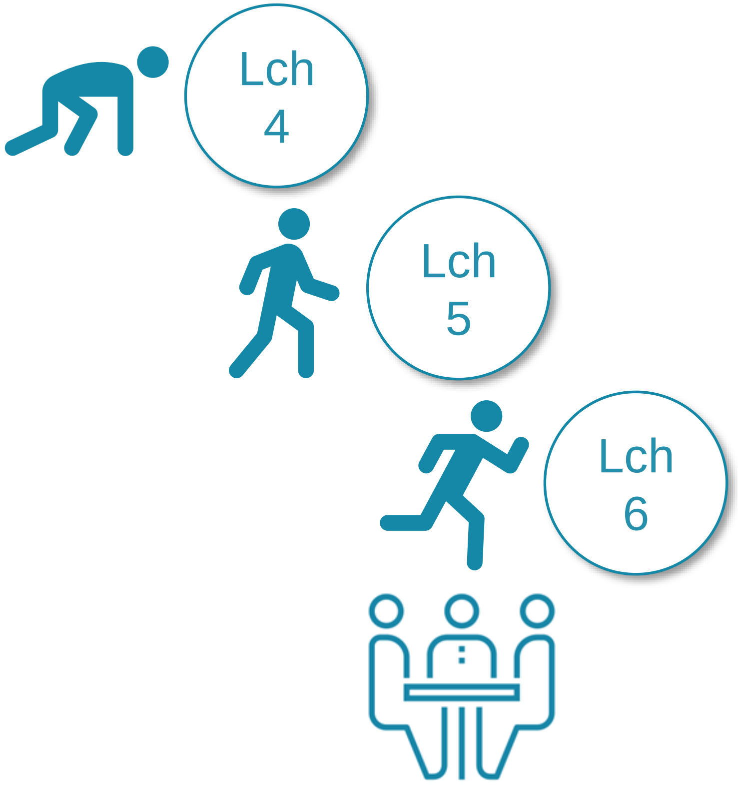

Cás a Phleanáil

Oide

"Cuireann pleanáil cásanna uirlis ar fáil do mhúinteoirí trínar féidir leo cruthaitheacht a chur chun cinn agus eolas, scileanna agus cumais na scoláirí á bhforbairt ag an am céanna. Bíonn scoláirí ar an eolas faoi bhearnaí ina gcuid foghlama agus tuisceana féin. Cabhraíonn sé leo tuiscint a fháil ar an gcaoi a dtéitear i gcion ar a n-iompar i gcásanna éagsúla, ach réalaíocha, úinéireacht a ghlacadh ar a gcinntí agus meas a bheith acu ar a luachanna"

Belinda Wade et al, 2020

Cás a Phleanáil

Tá Baile Flóra scartha ó bhaile Fána le fada an lá. Tar éis cruinniú coiste socraíodh go dtógfaí bóthar a cheanglaíonn an dá bhaile agus tugadh an cúram duit an bóthar a thógáil. Is iad baill d'fhoirne a chuir an léarscáil seo a leanas le chéile:

Oide

Cás a Phleanáil

Léiríonn an Comhshaolaí ar d'fhoireann imní faoi thógáil an bhóthair agus luann sé cáipéis rialtais a deir, nuair is féidir, gur cheart go mbreathnódh tógáil bóithre ar innéacs éagsúlachta Simpson agus bóithre a thógáil ar bhealach ionas gur lú an méid damáiste a dhéantar don éagsúlacht. Taispeánann siad suirbhé duit ar an gceantar:

Oide

Cás a Phleanáil

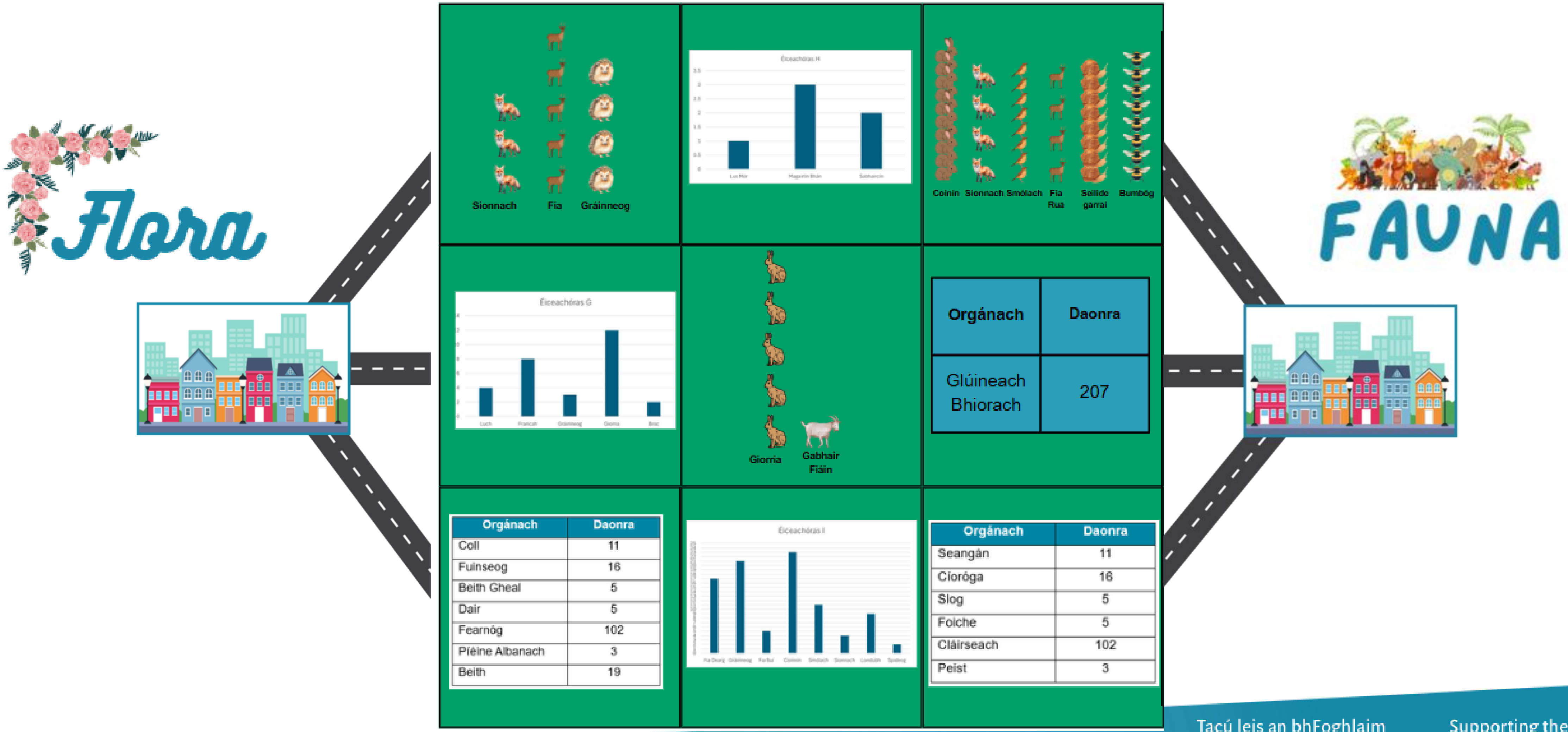

Cás a Phleanáil

1. Agus suirbhé a thug do Chomhshaolaí duit in úsáid agat, cuir Innéacs Éagsúlachta Simpson (Ds) i bhfeidhm ar gach cearnóg den limistéar a ndearnadh suirbhé air

lch 9

2. Agus na luachanna Ds a d'oibrigh tú amach in úsáid agat, roghnaigh bealach a leanfaidh an bóthar (25 nóim)

lch 10

3. Nuair a thógtar bóthar i rannán, gearrtar luach Ds **ina dhá leath**. An bhfuil tionchar aige sin ar an mbealach atá roghnaithe agat? Má tá, roghnaigh bealach nua leis an mbóthar a chur.

lch 10

4. Mapáil an bealach ar pháipéar (10 nóim)

Cás a Phleanáil

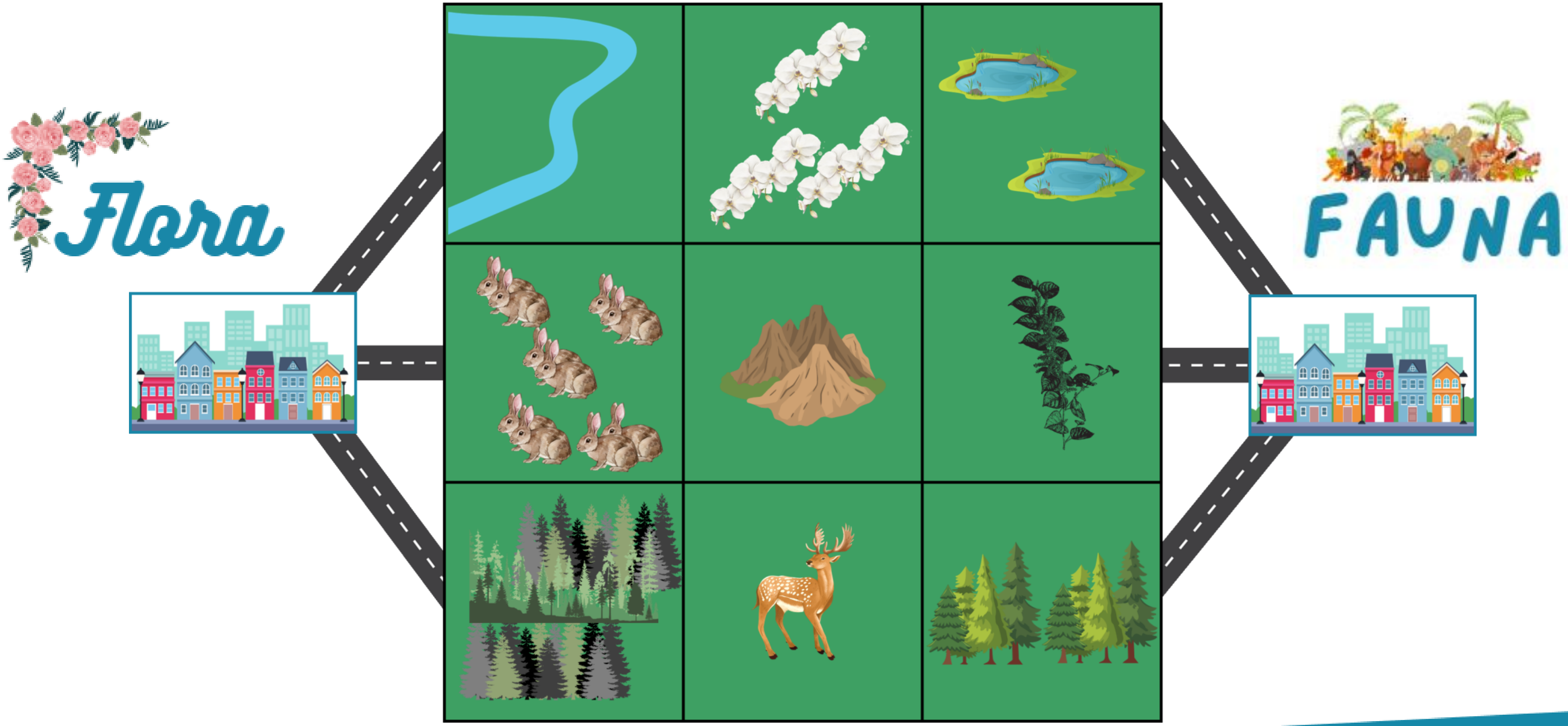

Siúlóid an Ghailearaí

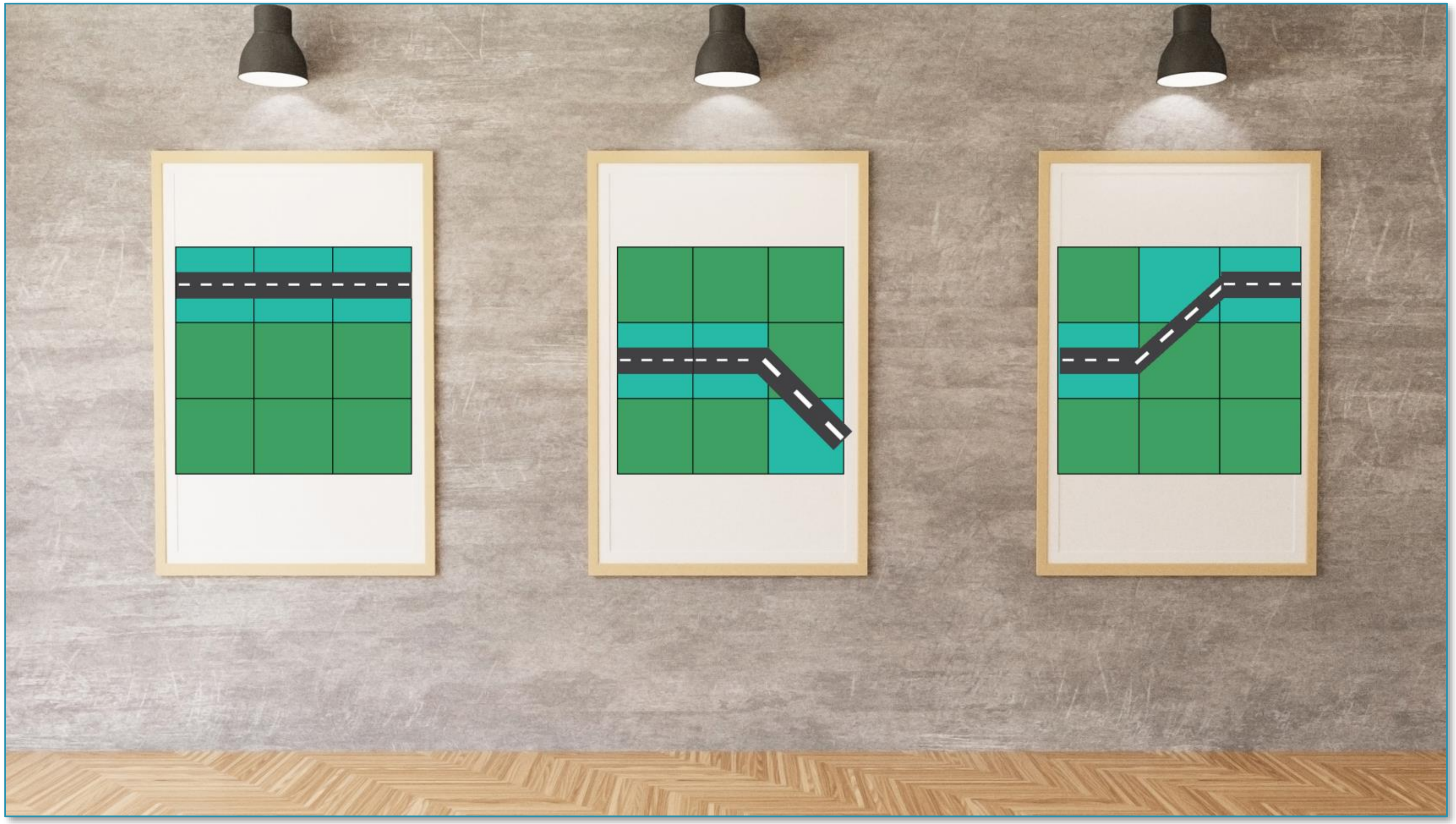

Samplaí den fhíorshaol

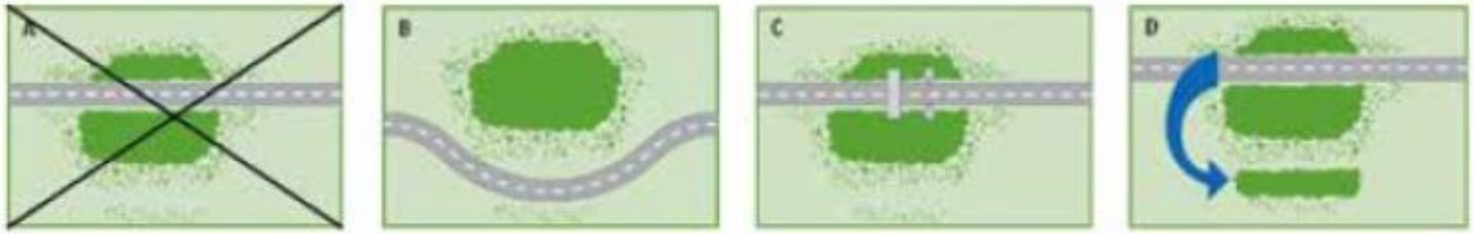

Environment

Galway ring road will have 'significant residual effects' on bats and peregrine falcons

Impacts cannot be fully addressed by mitigation, ecologist tells planning hearing

Work on long-delayed Galway ring road to start in 2026

Costing between €500m and €1bn, the link is set to be complete by 2029

The development has now been in the works for over 15 years. A proposal for an outer bypass was approved by An Bord Pleanála in 2008, but cancelled after the European Court of Justice ruled it would have a severe impact on natural habitats.

Machnamh

1. Smaoinigh ar aon tosca eile a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar bhealach do ghrúpa
2. Cad iad na hoiriúnuithe a d'fhéadfaí a dhéanamh do chomhthéacs an tseomra ranga?
3. Sainaithin TFanna ar féidir leis an ngníomhaíocht seo nascadh leo?
4. An bhfuil aon naisc leis na téamaí trasghearrtha sa ghníomhaíocht seo?

Lch 11

10 nóim)

Ag Obair le bheith ina bhFoghlaimeoirí Cumasacha

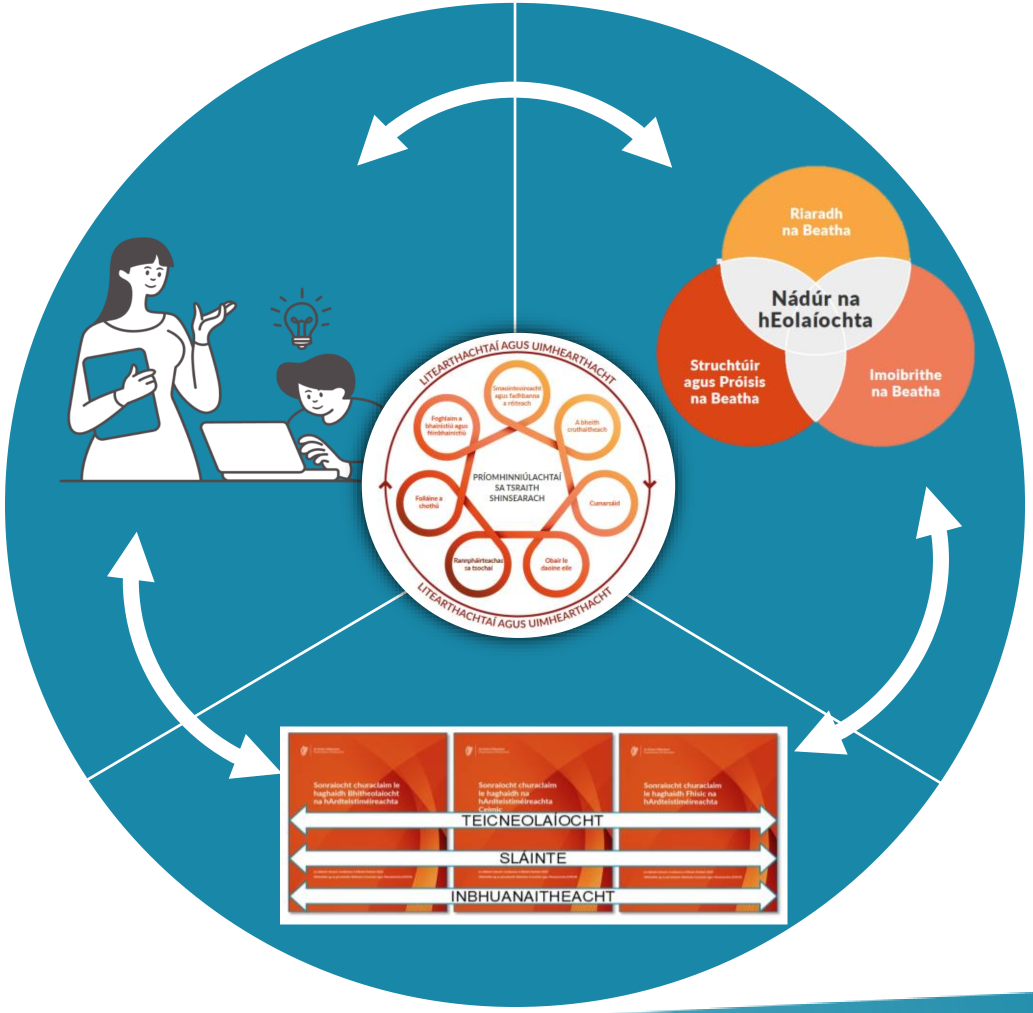

Torthaí Foghlama na Rannpháirtithe do Sheisiún 2

Ag deireadh an tseisiúin seo, beidh rannpháirtithe tar éis

- iniúchadh a dhéanamh ar shamhaltú do sheomra Bitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí
- plé le hinnéacs éagsúlachta Simpson
- dul i ngleic le modheolaíocht pleanála cásanna mar chur chuige oideolaíoch fiosrúcháin

Lón

Oide

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

Seisiún 3

Naisc

CC BY NC

Intinní Foghlama Rannpháirtithe do Sheisiún 3

Faoi dheireadh an tseisiúin seo beidh rannpháirtithe tar éis:

- Scóip agus Seicheamh a aithint mar gnéithe ríthábhachtacha i bpleanáil ábhair
- cuir chuige i leith na pleanála a fhiosrú
- aonad foghlama inoiriúnaithe a fhorbairt do Mheán Fómhair 2025

Cluiche Nasc bunaithe ar Théama Bitheolaíochta

MENDEL	GÉIN	CÍOTÓISÍN	MÍOTÓIS
CRICK	CROMASÓIM	AISTRIÚ	TRASCRÍOBH
DNA/ADN	GUAINÍN	WATSON	TÍMÍN
MÉÓIS	RNA	ADAINÍN	ROSALIND

Shuffle Clear Submit

Connections – Puzzle - OH7dCUSutypSLD4BB7h

Oide

Naisc

Síoda	Beacáin	Línéadach	Croisiféarach
Lusanna na hoíche	Piobair	Glasraí Fréimhe	Cadás
David Blaine	David Copperfield	Ológa	Penn Jillette
Olann	Harry Houdini	Piobarónaí	Glasraí Duilleacha

https://connectionsgame.org/

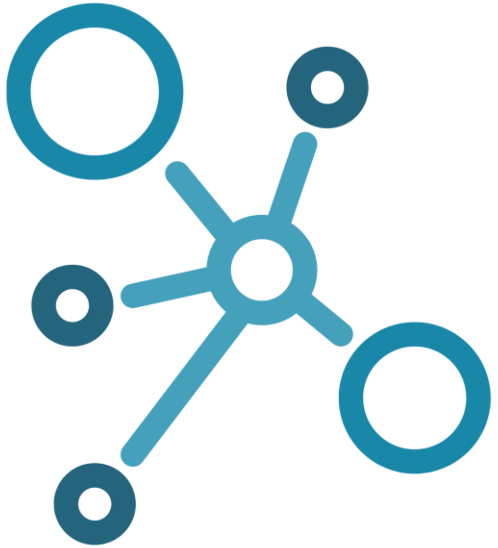

Pleanáil don tSraith Shinrach

An tsraith shinsearach

Tá sé mar aidhm ag an tsraith shinsearach leanúint le hoideachas iomlánaíoch a chur ar an duine agus cur le rath an duine. Cuireann eispéiris an scoláire le linn na sraithe sinsearaí lena fhorbairt intleachtach, shóisialta agus phearsanta mar aon lena shláinte agus a fholláine ar bhonn ginearálta. Baineann 8 dtreoirphrionsabal leis an tsraith shinsearach.

Treoirphrionsabail na Sraithe Sinsearaí
Folláine agus caidreamh
Oideachas ionchuimsitheach agus éagsúlacht
Dúshlán, rannpháirtíocht agus cruthaitheacht
Foghlaim le foghlaim, foghlaim don saol
Rogha agus solúbthacht
Leanúnachas agus aistrithe
Rannpháirtíocht agus saoránacht
Timpeallachtaí foghlama agus comhpháirtíochtaí

(NCCA, 2024, lth.2)

Scoláirí na Sraithe Sinsearaí

Oide

"Bunaítear caidrimh le múinteoirí ar bhonn níos aibí agus glacann an scoláire níos mó freagrachta air féin as a chuid foghlama féin."

(NCCA, 2024, lch.2)

"Sa tsraith shinsearach táthar ag súil le go mbeidh an scoláire in ann na torthaí foghlama a bhaint amach agus níos mó neamhspleáchais á léiriú aige."

(NCCA, 2024, lch.13)

Cuimsiú i mBitheolaíocht na Sraithe Sinsearaí

LTH 5

Image credit: © 2002 Michael F. Giangreco. Illustration by Kevin Ruelle. Peytral Publications, Inc.

Cuimsiú

Rochtain
Rannpháirtíocht
Rannpháirteachas

An Chomhairle Náisiúnta um Oideachas Speisialta
National Council for Special Education

Image credit: © 2002 Michael F. Giangreco. Illustration by Kevin Ruelle. Peytral Publications, Inc.

Ag Tacú le gach Scoláire sa tSraith Shinsearach

"Teastaíonn tacaíocht de mhéid agus de chineál difriúil ón scoláire ionas go n-éireoidh leis. Beidh éileamh difriúil le sonrú in aon ghníomhaíocht foghlama mar go mbíonn smaointe agus tuiscint dhifriúil ag an scoláire ina leith. Cuirtear an ionchuimsitheacht chun cinn trí úsáid a bhaint as straitéisí, mar shampla leibhéal na scileanna a theastaíonn a athrú, méid agus cineál idirghabháil an mhúinteora a athrú, agus luas agus ord na foghlama a athrú ."

(NCCA, 2024, lch.40)

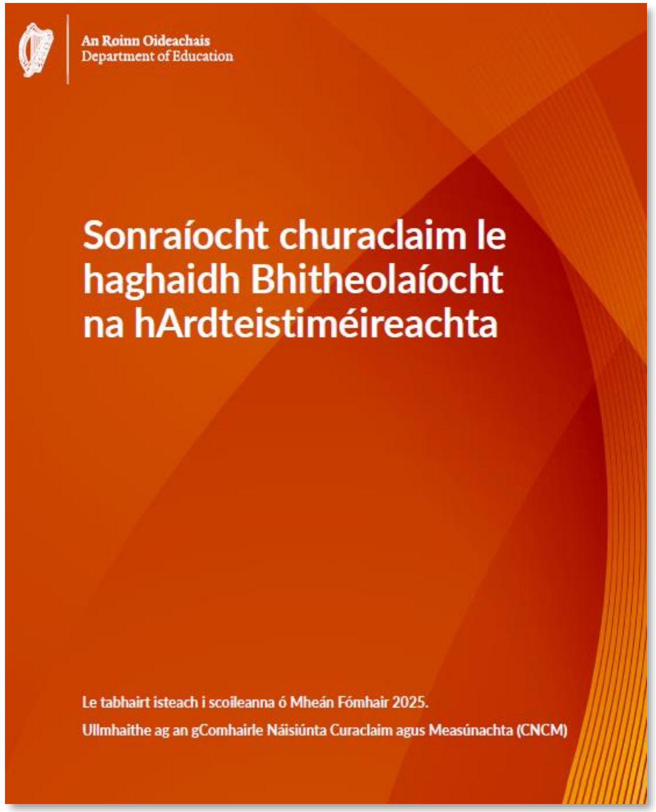
An Roinn Oideachais
Department of Education

Sonraíocht churaclaim le haghaidh Bhitheolaíocht na hArdteistiméireachta

Le tabhairt isteach i scoileanna ó Mheán Fómhair 2025.
Ullmhaithe ag an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)

Ag obair le bheith ina bhfoghlaimeoirí cumasacha

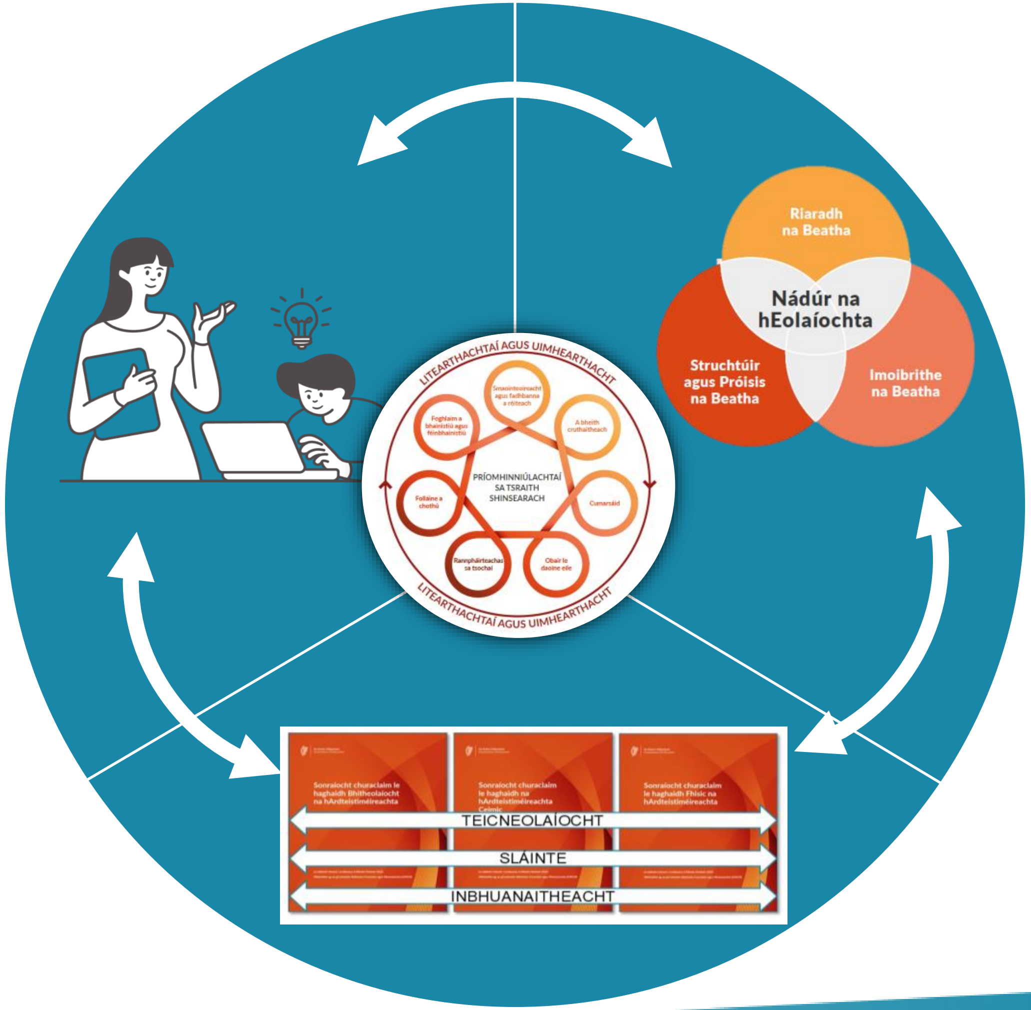

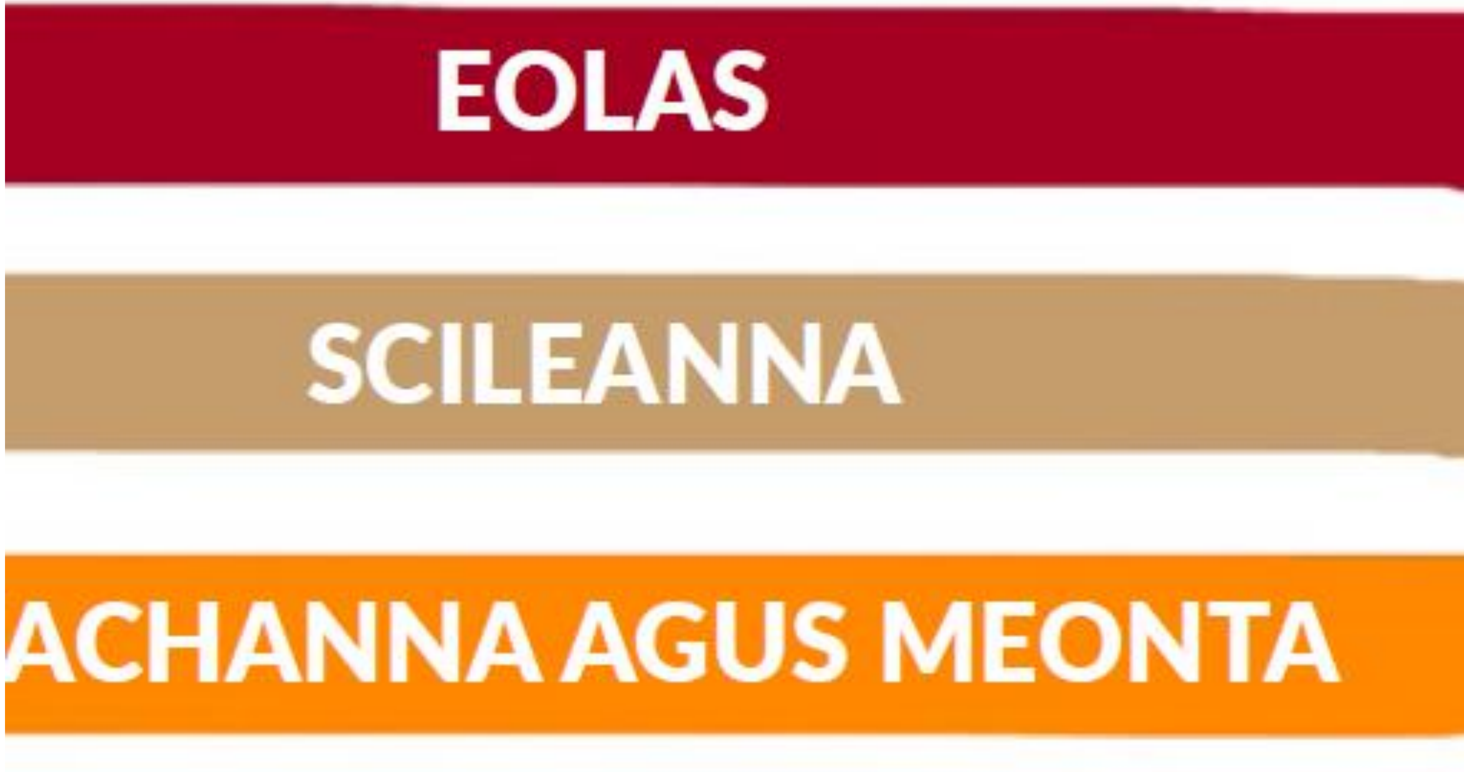

1: OECD (2019), Todhchaí an Oideachais agus Scileanna 2030, Nóta coincheapa: eolas do 2030, lch. 3
2: ECFE (2019), Todhchaí an Oideachais agus Scileanna 2030, Nóta coincheapa: scileanna do 2030, lch 4.
3: McGuinness, C. (2018), Anailís bunaithe ar Thaighde ar Inniúlachtaí an 21ú hAois i gCuraclam Athfhorbartha Bunscoile, tuarascáil taighde CNCM

Oide

‘lena gcuimsítear fíricí, coincheapa, smaointe agus teoiricí seanbhunaithe', lena n-áirítear 'coincheapa agus smaointe teoiriciúla chomh maith le tuiscint phraiticiúil bunaithe ar an taithí a fuarthas ar thascanna áirithe a bhíonn déanta acu [1]

‘an ábaltacht agus an cumas próisis a chur i gcrích agus a bheith in ann eolas duine a úsáid ar bhealach freagrach chun a sprioc féin a bhaint amach’ [2]

‘na creidimh atá ag duine faoina bhfuil inmhianaithe – dóibh féin agus don tsochaí i gcoitinne’ [3]

‘an claonadh atá ag duine gníomhú ar bhealach áirithe in imthosca áirithe’ [3]

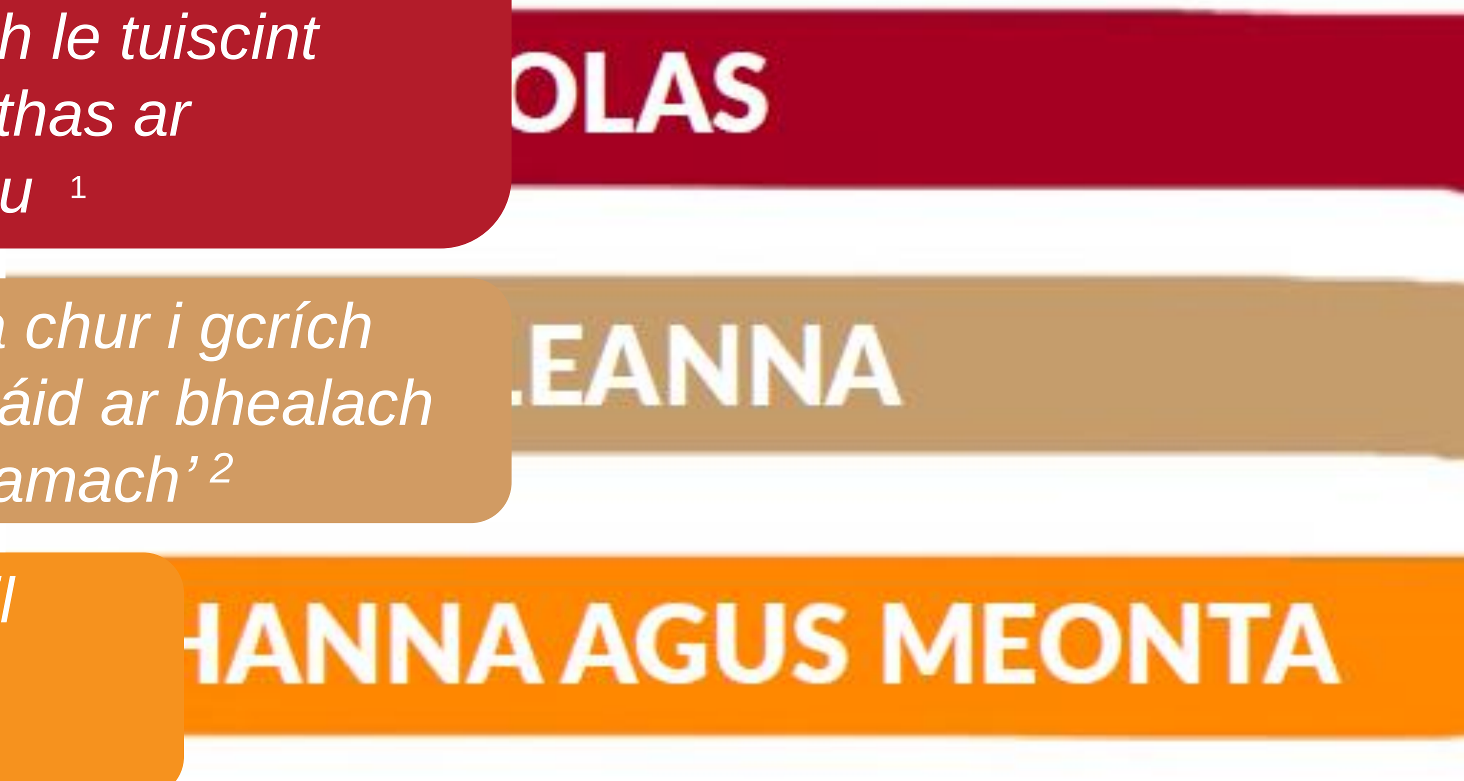

1: OECD (2019), Todhchaí an Oideachais agus Scileanna 2030, Nóta coincheapa: eolas do 2030, lch. 3
2: ECFE (2019), Todhchaí an Oideachais agus Scileanna 2030, Nóta coincheapa: scileanna do 2030, lch 4.
3: McGuinness, C. (2018), Anailís bunaithe ar Thaighde ar Inniúlachtaí an 21ú hAois i gCuraclam Athfhorbartha Bunscoile, tuarascáil taighde CNCM

Foghlaimeoirí saibhrithe, gafa agus cumasacha

Oide

Toil
- agus -
Scil

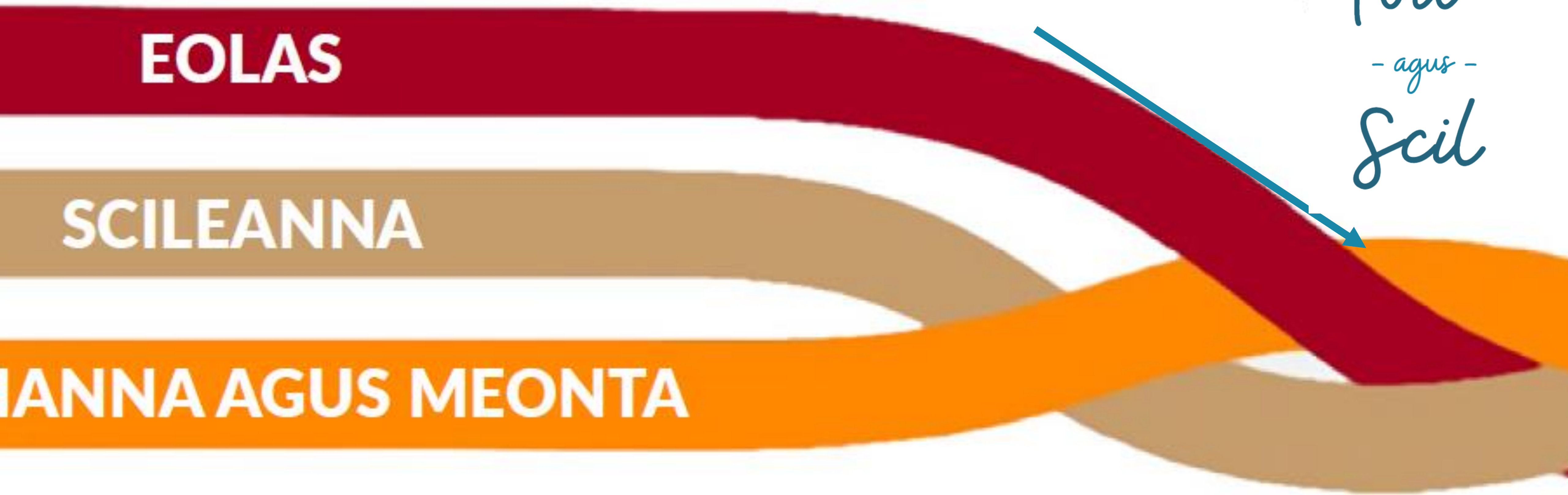

1: OECD (2019), *Future of Education and Skills 2030*, Concept note: knowledge for 2030, p3.
2: OECD (2019), *Future of Education and Skills 2030*, Concept note: skills for 2030, p4.
3: McGuinness, C. (2018), *Research-Informed Analysis of 21st Century Competencies in a Redeveloped Primary Curriculum*, NCCA research report

An Tábhacht a bhaineann le Scóip agus Seicheamh sa phleanáil

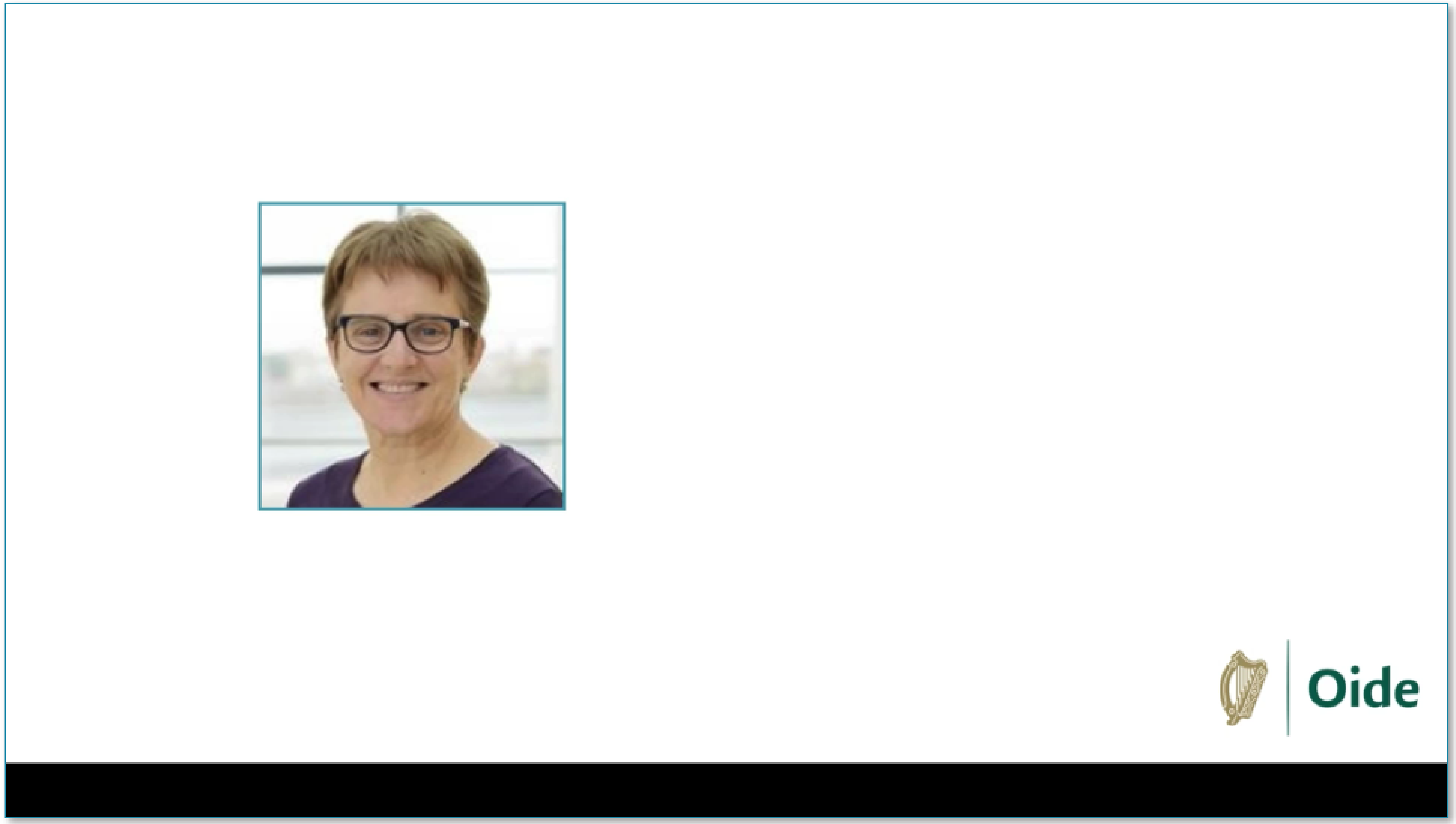

Oide

Foilseacháin Ábhartha – Scóip

An Roinn Oideachais
Department of Education

Sonraíocht churaclaim le haghaidh Bhitheolaíocht na hArdteistiméireachta

Le tabhairt isteach i scoileanna ó Mheán Fómhair 2025.
Ullmhaithe ag an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta (CNCM)

NCCA

Treoirlínte chun tacú leis an bhFiosrúchán Bitheolaíochta i gCleachtas
Bitheolaíocht na hArdteistiméireachta

Oide

Breithnithe CMB

NCCA

Treoirlínte chun tacú leis an bhFiosrúchán Bitheolaíochta i gCleachtas

Bitheolaíocht na hArdteistiméireachta

“Tá an Fiosrúchán Bitheolaíochta i gCleachtas beartaithe lena chomhtháthú i dteagasc agus foghlaim rialta sheomra ranga na bitheolaíochta. Dá réir sin, beidh pleanáil á déanamh ag an scoláire lena chur i gcrích ó fhíorthús an chúrsa, agus forbairt á déanamh aige ar na scileanna is gá chun an fiosrúchán a chur i gcrích mar a phléann sé leis an bhfoghlaim a leagtar amach sa tsonraíocht. ”

(NCCA, 2024, lch.4)

“Ba cheart teagasc agus foghlaim a bhaineann leis an gcomhpháirt mheasúnaithe sa bhreis a chomhtháthú i gcleachtas leanúnach sa seomra ranga chun deiseanna a uasmhéadú don scoláire torthaí foghlama na sonraíochta a bhaint amach agus tacú le príomhinniúlachtaí a fhorbairt..”

(NCCA, 2024, lch.12)

Próiseas chun an Fiosrúcháin Bitheolaíochta i gCleachtas a chur i gcrích

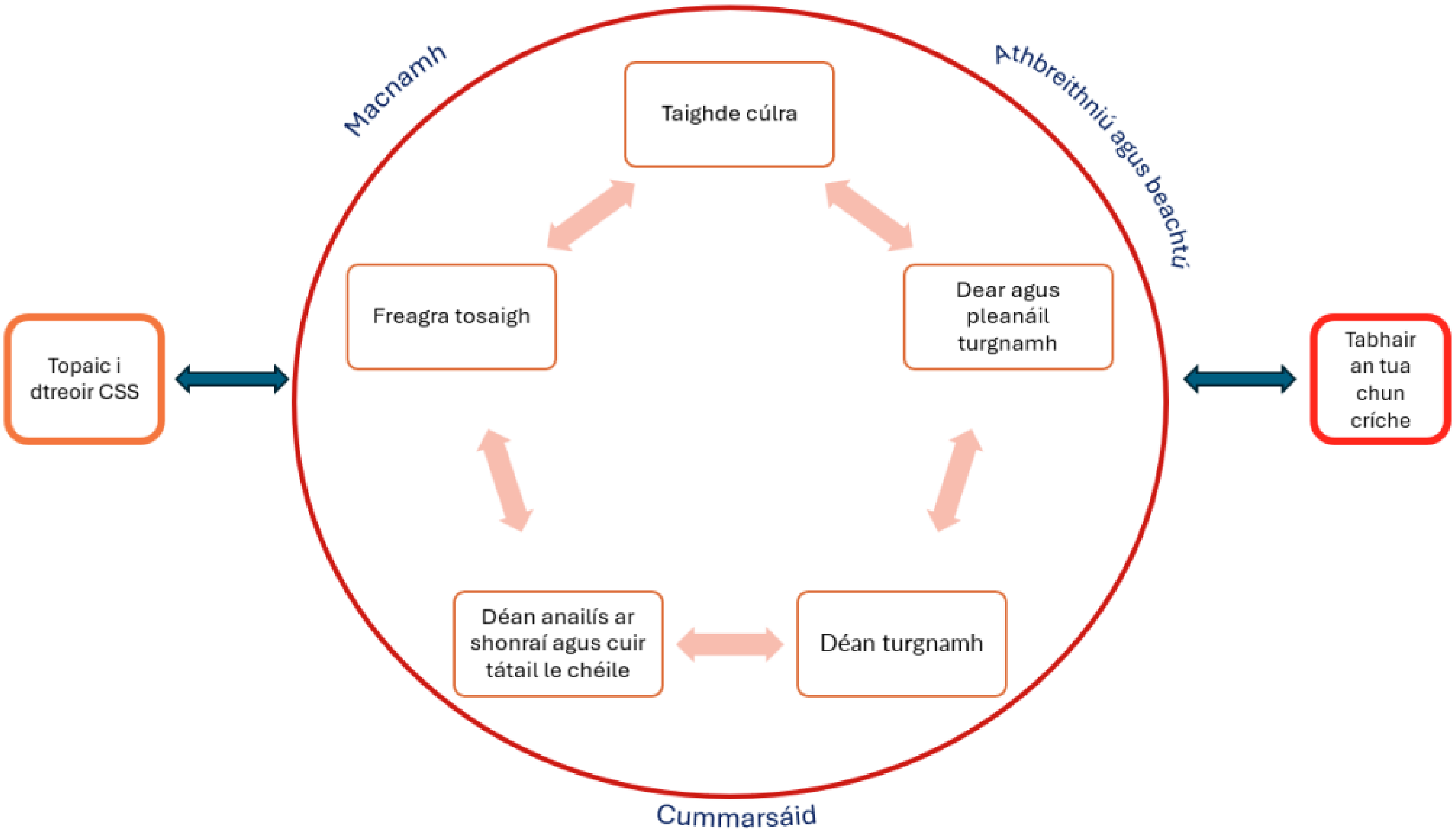

(NCCA, 2024, lch. 5)

Sampla de Chur Chuige Seicheamhaithe

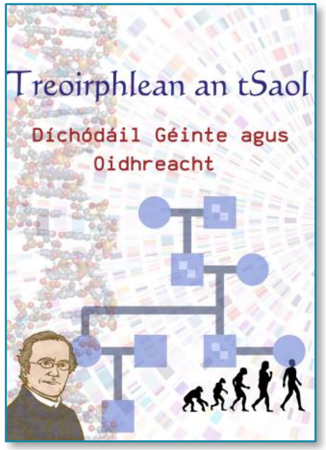

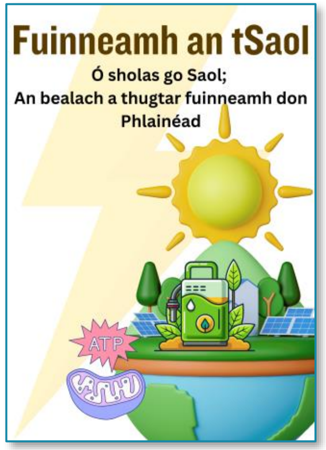

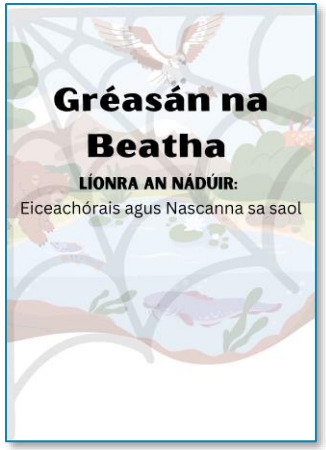

"Is i gcruthú samhlaíoch spásanna struchtúrtha oideachais a gheofar dearadh éifeachtach curaclaim inar dócha go spreagfar fuinneamh na scoláirí féin."

(O'Neill et al, 2013)

Breithnithe Pleanála don Teagasc agus don Fhoghlaim i Seomra Bitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí

Oide

Pointí le breithniú:

- Eolas agus tuiscint mhaith ar inneachar na sonraíochta, ról an tsnáithe aontaithigh agus naisc le snáitheanna eile
- Téamaí trasghearrtha ar fud na snáitheanna comhthéacsúla
- Deiseanna a aithint chun forbairt bhreise a dhéanamh ar phríomhinniúlachtaí scoláirí agus ar a gcleachtais eolaíocha
- Sainaithint deiseanna chun imscrúduithe a dhéanamh le tacaíocht ó shonraí príomhúla agus tánaisteacha

Breithnithe Pleanála don Teagasc agus don Fhoghlaim i Seomra Bitheolaíochta na Sraithe Sinsearaí

Pointí le breithniú:

- Conas tógáil ar fhoghlaim an scoláire ón tSraith Shóisearach
- Do rogha téama d'aonad foghlama atá curtha i gcomhthéacs do do chuid scoláirí
- Do rogha Torthaí Foghlama ó na snáitheanna a thagann leis an téama atá roghnaithe agat
- Réamheolas na scoláirí, breithnithe DUF agus riachtanais chohórt na scoláirí
- Solúbthacht maidir le CMB

Pleanáil Chomhoibríoch: Aonad Foghlama

Céim 1: Roghnaigh Téama / Forbair do théama féin don Aonad

Céim 2: Smaoinigh ar Thorthaí Foghlama do do théama

Céim 3: Pleanáil i gcomhair Mheán Fómhair 2025

P. 3 P. 4

Príomhtheachtaireachtaí

Tá sé ríthábhachtach impleachtaí eiticiúla, amhail claonadh, príobháideachas agus inrochtaineacht a bhreithniú go tuisceanach, agus IS á dhéanamh lárnach san oideachas

Le huirlisí IS bíonn sé níos éasca formáidí éagsúla agus inrochtana inneachair a chruthú a mheallann scoláirí, a chabhraíonn le hiniúchadh, agus a cheadaíonn cineálacha éagsúla cainte.

Is féidir le IS cabhrú le múinteoirí timpeallachtaí foghlama níos cuimsithí agus níos cothroime a chruthú a fhreastalaíonn ar riachtanais éagsúla foghlaimeoirí.

Cuireann IS leis an teagasc trí níos mó roghanna a chur ar fáil do scoláirí, ag tacú le múinteoirí le hidirghníomhaíochtaí fiúntacha agus le teagasc difreáilte a bhíonn ag teacht le prionsabail DUF.

IS: Teorainneacha agus Anailís Chriticiúil

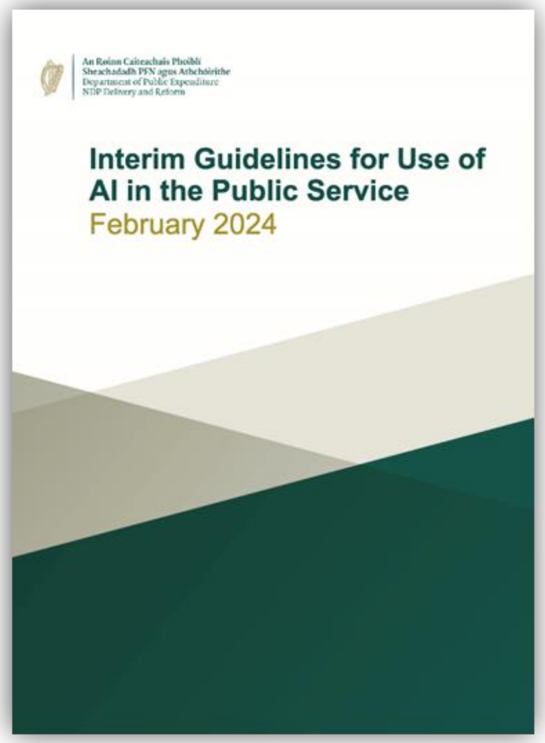

Tacú leis an bhFoghlaim Ghairmiúil i measc Ceannairí Scoile agus Múinteoirí

Supporting the Professional Learning of School Leaders and Teachers

IS: Teorainneacha agus Anailís Chriticiúil

Teorainneacha:	Anailís Chriticiúil:
Claonadh: ríomhaireachtúil agus daonna	Beartais agus treoirlínte
Siabhráin	Úsáid eiticiúil sonraí
Inmhínitheacht	Fianaise ar thionchar
Gan a bheith in ann smaoineamh go criticiúil	Feasacht ar chlaonadh
Easpa taithí phearsanta	Cruinneas an aschuir

Intleacht Shaorga Ghiniúnach a Úsáid sa Phleanáil

Oide

Planning for Teaching & Learning using GenAI

Google Gemini

Copilot

ChatGPT

Oide

Intleacht Shaorga i Scoileanna

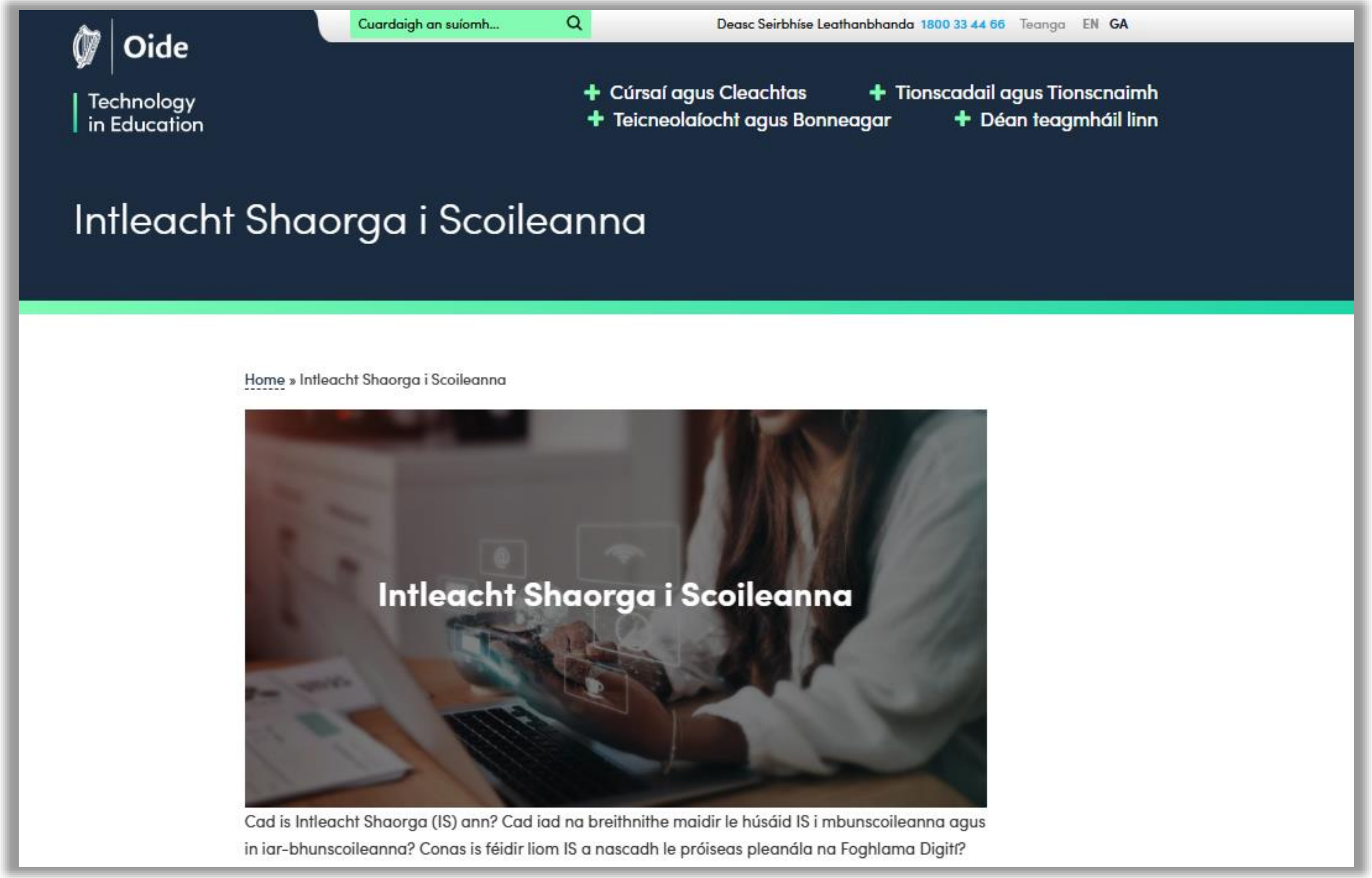

SCAN ME

tiny.cc/oideais

Na Chéad Chéimeanna Eile

01 **M. Fómh. – Ean. 24/25**
EFG 1 Iomlán Lae - Lá don Snáithe aontach

02 **Nollaig 2024**
Treoirlínte CMB Foilsithe

03 **Ean - Aib 2025**
EFG 2: *Iomlán Lae Sainiúil don Ábhar
- Bitheolaíocht
- Ceimic
- Fisic

*Lena n-áirítear EFG Iomlán lae do mhúinteoirí a bhíonn ag múineadh 2 nó 3 cinn d'ábhair eolaíochta na Sraithe Sinsearaí

04 **Aibreán 2025**
Páipéir Shamplacha Foilsithe

05 **Aibreán 2025**
EFG: Seimineáir Ghréasáin #1

06 **Bealtaine 2025**
EFG: Comhchnuasaigh #1
- Bitheolaíocht
- Ceimic
- Fisic

EFG Iomlán Lae | Comhchnuasaigh | Seimineáir Ghréasáin | EFG Leath Lae | Foilsiúcháin SEC | Foilsiúcháin CMB

Cad is Comhoibriú ann?

“Téann múinteoirí i ngleic go rialta le hathbhreithniú comhoibríoch gairmiúil ar chleachtais foghlama agus teagaisc, agus úsáideann siad é chun cuir chuige éifeachtacha a aithint agus tógáil orthu.”

(LAOS, 2022, lch.34, Réimse 4.4)

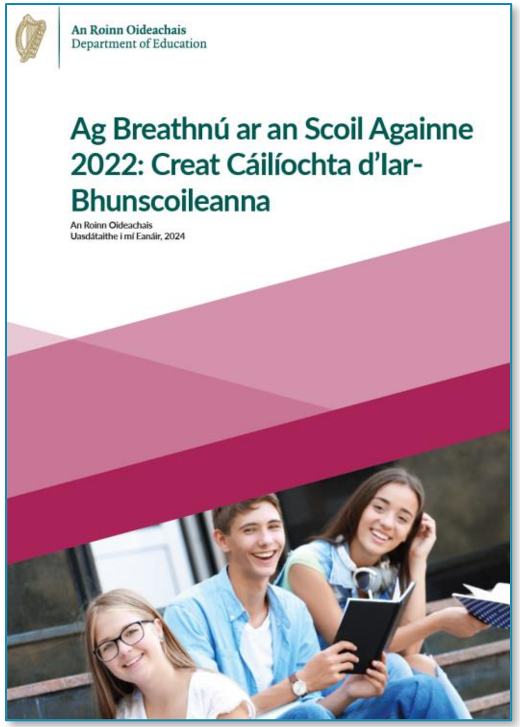

Cad is Comhoibriú ann?

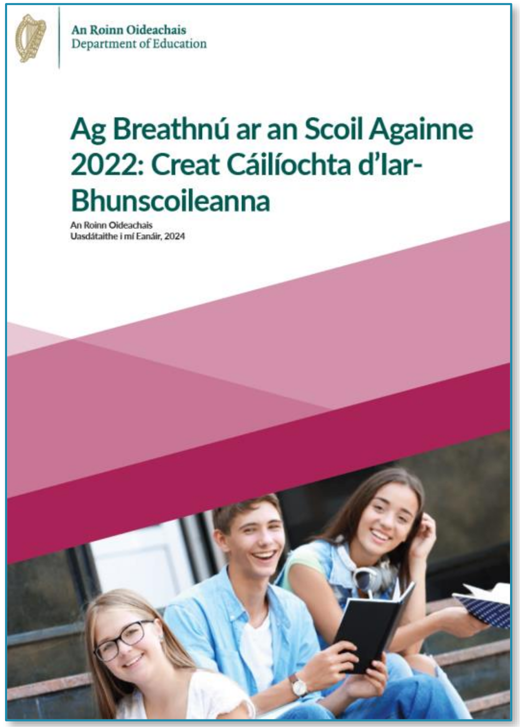
An Roinn Oideachais
Department of Education

Ag Breathnú ar an Scoil Againne 2022: Creat Cáilíochta d'Iar-Bhunscoileanna

An Roinn Oideachais
Uasdátaithe i mí Eanáir, 2024

"Roinneann na múinteoirí a gcuid saineolais le múinteoirí ó scoileanna eile, mar shampla trí ionaid oideachais, fóraim ar líne agus cuairteanna scoile"

(LAOS, 2022, lch.34, Réimse 4.4)

Acmhainní

www.scoilnet.ie

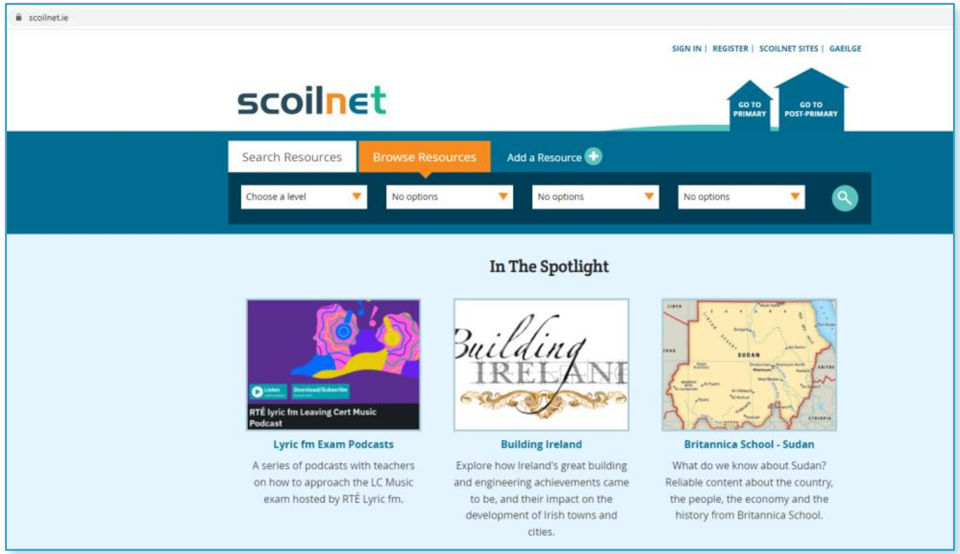

Oide

info@oide.ie

@Oide_Science

https://www.thinglink.com/scene/1936064680866874021